

diologii

Miesięcznik pedagogiczny

Nr 5 (192)
Maj 2015
Szczecin
ISSN 2300-9691

Szkoła
na wyjeździe

65 lat
Pałacu Młodzieży
1950 - 2015

W obiektywie Iwony Sarnickiej

**„Dialogi” Miesięcznik
Pedagogiczny**

e-mail:
dialogi@palac.szczecin.pl

Wydawca:

Pałac Młodzieży –
Pomorskie Centrum
Edukacji

Redagują:

Ewa Karasińska
(redaktor naczelna)
Ryszard Goclan
(redaktor techniczny)

Kolegium redakcyjne:

Paweł Bartnik
Katarzyna Fenczak
*Róża Czerniawska-
Karcz*
Bogdan Matlawski
Wiesław Seidler

Zastrzegamy sobie
prawo do skracania,
opracowań,
redagowania
i adiustacji tekstów oraz
zmiany ich tytułów.
Za treść ogłoszeń
odpowiedzialności
nie ponosimy.

Adres redakcji:

Pałac Młodzieży – PCE
al. Piastów 7
70-327 Szczecin
tel. 91 422 52 61
Konto: **PeKaO S.A.**
II O/Szczecin
75124039271111
001006361605

W numerze:

* **Wycieczka szkolna
– plusy i minusy** 4-5

* **„Poznajemy
i doświadczamy
z przyjemnością”** 5-6

* **Z życia klasy Ib w Szkole
Podstawowej Nr 55** 7-8

* **Projekt „A Chance
Come and
Let's Meet Again”** 9-11

* **Wymiana międzynarodowa
– przyjemność
czy obowiązek?** 12-13

* **Młodzież w działaniu** 14-16

* **Aktywność
przede wszystkim** 16

* **Wyjście edukacyjne
poza teren szkoły** 17

* **„Wyjazdowa szkoła
przetrwania, czyli jak
sobie radzić w sytuacjach
zagrożenia”** 17-18

* **Przedszkolaki
na wycieczce** 19-20

* **Wycieczka do lasu
– spotkanie z leśnikiem** 21-22

* **Spotkanie edukacyjne
w EKOPORCIE”** 22

* **„Autokarem
do Ekoportu”** 23

* **Nauka poprzez działanie ...** 24

* **Kampania „Mam kota
na punkcie mleka”
z wizytą w Szczecinie** 25-26

* **„Morze przygody –
z wiatrem w żaglach”** 27-29

65 lat
Pałacu Młodzieży
1950 - 2015 31

Warsztaty, konferencje, spotkania, projekcje

Sala do wynajęcia

Pałac Młodzieży oferuje do wynajęcia salę multimedialną na 50 osób. Sala znajduje się w budynku nowej siedziby, przy al. Piastów 7 (centrum Szczecina). Wyposażona jest w nowoczesny sprzęt techniczny, m.in. projektor, rzutnik multimedialny i nagłośnienie w systemie dźwiękowym dolby surround. Można tu zorganizować m.in. warsztaty, konferencje, spotkania, projekcje. Gwarantujemy pomoc techniczną przy obsłudze.

Warunki wynajmu i terminy rezerwacji – w sekretariacie PM-PCE, tel. 91 422 52 61

I Liceum Ogólnokształcące w Szczecinie

Wycieczka szkolna – plusy i minusy

Szkoła to nie biuro turystyczne, a wycieczka nie jest konieczna do tego, by edukację ukończyć, ale... Nie ma chyba ucznia, który nie wolałby pojechać na wycieczkę zamiast siedzieć w ławie szkolnej. Nauczyciele jednak niezbyt chętnie wyjeżdżają (szczególnie ci od przedmiotów maturalnych), ponieważ zobligowani do realizowania podstawy programowej, obawiają się wyjazdów – w roku szkolnym i tak wiele godzin przepada (rekolacje, matury, dni sportu...), więc istnieje ryzyko, że nie zdąży się wszystkiego „przerobić”.

Przez wycieczkę rozumiem wyjazd w celach edukacyjnych od jednego do kilku dni (w warunkach szkolnych najczęściej czterech – pięciu). Planujący i organizujący wyjazd nauczyciel musi przygotować program, zadbać o zgodę Dyrekcji, porozumieć się z opiekunami (zaakceptowanymi przez Dyrekcję), a dodatkowo pamiętać o zgłoszeniu każdego wyjazdu zagranicznego do kuratorium. O dopilnowaniu płatności, bezpieczeństwa podczas wycieczki, realizacji programu na miejscu oraz rozliczeniu z rodzicami po przyjeździe – nie wspomnę...

Wycieczka ma swoje plusy: młodzież poznaje nowe miejsca, uczniowie muszą się porozumieć co do tego, kto z kim siedzi w autokarze i mieszka w pokoju, nauczyciele poznają w niecodziennych sytuacjach swoich podopiecznych. Bywa, że jakiś uczeń uchodzący dotąd za grzecznego nagle okaże się niemal nie do ujarznienia i na odwrót - przysparzający problemów w szkolnej ławie okazuje się sprawnym organizatorem i pomocnikiem wychowawcy. Minusy? Odpowiedzialność wychowawców przez cały czas, „24 na dobę”, z której chyba nie zdają sobie sprawy i uczniowie, i ich rodzice. My jesteśmy na wyjeździe "w pracy", chociaż są i przyjemne chwile.

Program wychowawczy I Liceum Ogólnokształcącego dopuszcza wycieczki: są to wyjazdy wynikające z założeń programowych poszczególnych klas. I

Młodzież I LO przy bloku Śmierci (Auschwitz), 2015.

tak, np.: klasy europejsko-lingwistyczne biorą udział w wymianach językowych (w ramach programu Comenius, Erasmus). Różne są kierunki destynacji: Niemcy, Finlandia, Dania, Wielka Brytania, Norwegia. Nasi angielscy i germaniści to prężnie działający nauczyciele! Podczas wymiany uczniowie mieszkają u rodzin, co wynika z bezpośredniego założenia tego typu programów (wymiany młodzieży). Uczniowie przyjmują u siebie grupę młodzieży, zwykle dochodzi też do re-wizyty. Celem jest poznanie różnic kulturowych, jak np. stylu życia, sposobów spędzania wolnego czasu, upodobań kulinarnych, relacji rodzinnych. Strona zapraszająca układa program imprezy, planując zajęcia obowiązkowe (np. organizuje zadania dla uczniów - dyskusje na różne tematy), a także program "rozrywek" na czas wolny (ogniska, kręgle, dyskoteki, rozgrywki sportowe). Ideą zajęć jest praca w grupach razem z zagranicznymi kolegami, a następnie prezentacja wyników na forum klasy. Językiem wymian jest zawsze albo język angielski, albo niemiecki.

Młodzież I LO brała również udział w spotkaniach młodzieży w Schloss Bröllin, w międzynarodowym ośrodku sztuki i kultury (okolice Pasewalku), miejscu spotkań młodzieży, przede wszystkim z Niemiec i Polski. Celem spotkania młodych ludzi było oprócz poznania ośrodka wypracowanie nowej strategii marketingowej dla centrum spotkań artystów i zainteresowanych sztuką z całego świata. Młodzież również uczestniczyła w przygotowaniach spektaklu przez grupę TEN PEN Chii art labor. Niektórzy nawiązali trwałe kontakty i do dnia dzisiejszego odwiedzają ośrodek w Bröllin. Na pewno dla naszej młodzieży było to niezapomniane i jedyne w swoim rodzaju doświadczenie artystyczne, a także możliwość spojrzenia z nowej perspektywy na kontakty Polaków z Niemcami i wspólnie integrujące nowe inicjatywy, których powodzenie zależy wyłącznie od dobrej woli obydwu stron. A warsztaty teatralno-taneczne w Rothenklempenow (organizowane przez Dom Sztuki OFFicyna w Szczecinie), a także Performance Intermedia Festival – warsztaty foto – video w Neustrelitz? Nie mogło przecież zabraknąć naszych uczniów! Podczas takich spotkań uczestnicy biorą uczyć się sztuki fotografowania, kręcenia filmów, występują dla lokalnej społeczności, zatem nie tylko dobrze się bawią, ale także uczą nowych umiejętności.

Wycieczki w I LO to coś więcej niż wymiany. Odbývają się również wyjazdy edukacyjne w celu poznania innych miejsc, szczególnie związanych z polską oraz europejską kulturą i historią, np. do Krakowa (Wawel, Oświęcim, Brzezinka, Kazimierz – getto, fabryka Oskara Schindlera, Wadowice), Paryża (Paryż – Luwr, Wersal, Wieża Eiffle'a, miejsca związane z naszą patronką, EuroDisneyland), Wilna (Uniwersytet, Cella Konrada i inne miejsca związane z Mickiewiczem, Cmentarz na

Wyjazd do Wrocławia na przedstawienie „Mistrz i Malgorzata”, 2014.

Rossie, Kowno, Troki), Lwów (Cmentarz Łyczakowski, Orląt Lwowskich).

Mówiąc o szkolnych wycieczkach nie sposób pominąć wyjazdy integracyjne, odbywające się na początku roku szkolnego, najpóźniej w drugim tygodniu września, zawsze w Pogorzeli. Każdej klasie towarzyszy wychowawca, ale uczestniczą również nauczyciele wychowania fizycznego, odpowiedzialni za zajęcia sportowe, szkolny pedagog (zajęcia integracyjne), nauczycielki zajmujące się szkolnym kołem teatralnym, starające się rozpoznać uzdolnienia aktorskie, by pierwszoklasistami zasilć szkolny zespół.

Wszystkie wymienione imprezy to wyjazdy kilkuniedniowe. Jednak nie brakuje również wycieczek jednodniowych, np.: w grudniu do Berlina (po zwiedzaniu muzeum i Reichstagu zawsze jest czas na Weinachtsmarkt), wiosną lub jesienią do Przelewic (program dla klas biologicznych), Wrocławia (przedstawienie w teatrze), Poznania (targi). Pod koniec roku szkolnego nauczyciele dysponują tzw. dniem dla wychowawcy. Wówczas można wybrać się z młodzieżą na wędrowkę po Puszczy Bukowej, zorganizować ognisko, ale można też pojechać do parku rozrywki Heidepark. Co prawda, cel takiej wyprawy raczej nie ma nic wspólnego z edukacją, ale jeśli cały rok klasa się pilnie uczyła, to odrobina rozrywki na koniec, przed wakacjami, nie powinna uczniom zaszkodzić.

Czy warto wyjeżdżać? Uważam, że warto. A nawet trzeba. Oczywiście, pod warunkiem, że klasa na to zasługuje, nie przysparza większych problemów i skorzysta z tego wyjazdu (zapamięta, co oglądała, z kim się spotkała i o czym rozmawiała). Jeśli klasa dojdzie do porozumienia w sprawie kierunku, uda się wynegocjować atrakcyjną cenę z biurem turystycznym, a wychowawca nie będzie niechętny - nie pozostaje nic innego, jak tylko pakować walizki!!!

Anna

Kondracka-Zielińska

– nauczyciel dyplomowany języka polskiego i wiedzy o kulturze,
dr nauk humanistycznych

Szkoła Specjalna Przesposabiająca
do Pracy Nr 2 w Szczecinie

„Poznajemy i doświadczamy z przyjemnością”

Nasza szkoła nie boi się wyzwań. Uczniowie chętnie uczestniczą w każdym projekcie, który przybliży ich do wzbogacenia wiedzy, umiejętności i doświadczeń.

Wiedzę przyrodniczą poszerzamy dzięki bezpośredniemu obcowaniu z przyrodą - kiedy można dotknąć, powąchać a czasem i posmakować natury - pobudzane są wszystkie zmysły i zwiększa się możliwość poznania, zapamiętania i doświadczania otaczającego nas świata.

W ubiegłym roku szkolnym braliśmy udział w akcji „Cały Szczecin w magnoliach”. Wtedy to zasadziliśmy 6 magnolii w parku Andersa. Każdy krzew otrzymał imię i dużo dobrych, ciepłych słów, by rozrastał się pięknie i zdrowo. Praca, jaką uczniowie włożyli w wykopanie dołów, zasadzenie krzewów oraz przysypanie ziemią i ich podlanie, uzmysłowiła im jaki trud trzeba podjąć i ile siły włożyć w opiekę nad miejską zielenią. Wpłynęło to pozytywnie na poszanowanie przez młodzież terenów zielonych.

Dwukrotnie braliśmy udział w akcji organizowanej i dofinansowanej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie „Szkolne zuchy ratują ropuchy”, która miała miejsce nad Jeziorem Szmaragdowym. Po przeszkoleniu przez leśników i organizatora akcji wylapywaliśmy ropuchy, by bezpiecznie dostarczyć je do jeziora. Na koniec wzięliśmy udział w pokazie multimedialnym. Było to doskonałe podsumowanie zarówno teoretycznej wiedzy o płazach, jak i uświadomienie uczniom w jakim stopniu ich działanie przyczyniło się do ochrony gatunku zagrożonego wyginięciem.

W trakcie dwudniowych warsztatów ekologicznych w Dziwnówku pod hasłem „Zmieniam nawyki – dbam o klimat” wzbogaciliśmy swoją wiedzę ekologiczną. Projekt ten to ogólnopolska kampania informacyjno – edukacyjna, której celem było zwiększanie wiedzy na temat zmian klimatycznych oraz wprowadzanie proekologicznych codziennych nawyków. Często zapominamy, że my też mamy wielki wpływ na środowisko naturalne przez to, jak żyjemy i co robimy. Nasi uczniowie poprzez zajęcia i dobrą zabawę zrozumieli, że wpływ na środowisko naturalne mają właściwe wybory w naszych codziennych działaniach.

Poznajemy i doświadczamy dużo więcej niż środowisko przyrodnicze. Nasza szkoła współpracuje ze Stowarzyszeniem Przyjaciół SOSW Nr 2 w Szczecinie „Szansa”, dzięki temu nasi uczniowie od ponad roku mają możliwość uczestniczyć w projekcie „**Świadomie i bezpiecznie RAZEM**”. W swoich głównych założeniach promuje postrzeganie młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym jako świadomych i bezpiecznych funkcjonujących członków społeczeństwa, pełniących różnorodne role społeczne (z uwzględnieniem ich możliwości i ograniczeń). Zatem człowiek niepełnosprawny intelektualnie to obywatel Polski, człowiek samodzielny, na miarę swoich możliwości, a także uczestnik życia społecznego, klient, konsument czy odbiorca kultury, który stara się poznać swój kraj.

Działania do tej pory podejmowane w ramach projektu miały charakter progresywny:

Etap 1: Trzydniowy biwak, w trakcie którego zajęcia odbywały się na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Szczecinie,

Etap 2: Trzydniowy biwak, podczas którego zajęcia odbywały się poza terenem bazy noclegowej (Specjalnego Ośrodka Szkolno „Wychowawczego Nr 2 w Szczecinie), poprzedzony szeregiem zajęć indywidualnych i grupowych,

Etap 3: Wyjazd trzydniowy do Warszawy, w organizacji którego aktywnie brali udział uczestnicy projektu.

Projekt „Świadomie i bezpiecznie Razem” był współfinansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego ze środków PFRON oraz przez Urząd Miasta Szczecin.

Główne cele realizowane w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „Szansa” to:

- doskonalenie umiejętności z zakresu gospodarstwa domowego (ścielenie łóżka, prasowanie, przygotowanie posiłków, sprzątanie, dokonywanie zakupów spożywczych, itd.);

- doskonalenie umiejętności z zakresu samodzielności i samoobsługi;

- rozwijanie umiejętności komunikacyjnych w kontaktach z osobami obcymi;

- nabywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego i świadomego funkcjonowania w społeczeństwie (np. zamawianie potraw, dokonywanie płatności za produkty i usługi, uzyskiwanie informacji);

- wspieranie osób niepełnosprawnych w pełnieniu ról społecznych: klient, konsument, odbiorca kultury, uczestnik życia społecznego;

- kształtowanie poprawnych i adekwatnych do sytuacji zachowań

- stwarzanie sytuacji, w których osoby niepełnosprawne motywowane są do samodzielnego podejmowania decyzji;

- budowanie pozytywnego, a jednocześnie obiektywnego obrazu własnej osoby (poznanie swoich możliwości i ograniczeń);

Ważnym elementem realizowania projektu w formie wyjazdów i zajęć popołudniowych, jest odciążenie rodziców, którzy na co dzień sprawują opiekę nad swoimi niepełnosprawnymi dziećmi – to dla nich okazja, by odpocząć i zrelaksować się.

Dotychczasowe doświadczenie uświadomiło nam także, że forma realizacji projektu, zakładająca bardzo szeroko zakrojone uczestnictwo osób niepełnosprawnych intelektualnie w życiu społeczno – kulturalnym, kształtuje postawę tolerancji wobec odmienności u osób postronnie zaangażowanych (kelner, konduktor, obsługa hotelowa, itd.).

Nasze najświeższe wspomnienia związane są z wycieczką do Warszawy. Przejazd pociągiem, metrem, nocowanie w hostelu, sporządzanie posiłków, wizyty w restauracjach oraz ogrom wrażeń związanych z odwiedzeniem najciekawszych i znanych z telewizji miejsc (co nie jest bez znaczenia) do dziś wywołują uśmiech i wypieki na twarzach. Bo czy ktoś byłby obojętny na uroki Stadionu Narodowego, widok z XXX piętra Pałacu Kultury i Nauki, Muzeum Powstania Warszawskiego, możliwość obserwowania Kompanii Reprezentacyjnej Wojska Polskiego podczas składania kwiatów pod Grobem Nieznanego Żołnierza przez delegację z Senegalu czy nocnego spaceru po Starówce warszawskiej? Jednak tego co działo się po przekroczeniu progu Centrum Nauki Kopernik nie da się opisać słowami. Doświadczaliśmy niesamowitych rzeczy wszystkimi zmysłami, każdy z nas odkrył inne zakamarki tego wspaniałego miejsca, a godziny tam spędzone minęły w oka mgnieniu.

Za każdym razem, z każdego wyjazdu wracamy radośni i zmęczeni z bagażem wypełnionym pięknymi wspomnieniami i różnorodnymi przeżyciami... Mamy ochotę na więcej...

**Dorota Morawska, Marta Frąckowiak,
Anna Zacharewicz**

– nauczyciele Szkoły Specjalnej Przesposabiającej do Pracy Nr 2 w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym Nr 2 w Szczecinie

Z życia klasy 1b w Szkole Podstawowej Nr 55 „Błękitna”

To, że dzieci najlepiej uczą się wtedy, kiedy angażują wszystkie zmysły, wiadomo od dawna. Mając na uwadze fakt, iż w mojej klasie są dzieci młodsze postanowiłam zajęcia organizować tak, aby dzieci miały taką możliwość. Każda dziedzina życia w nauczaniu małych dzieci jest ważna. Chcąc stworzyć dla swoich uczniów lekcje bardziej atrakcyjne starałam się organizować je w sposób aktywny, ciekawy i spełniający oczekiwania dzieci, angażując właśnie ich zmysły. Pragnę podzielić się kilkoma relacjami z takich zajęć, licząc, że zainteresują czytelników. Edukacja przyrodniczo-edukacyjna jest bardzo istotna w nauczaniu wczesnoszkolnym. To my, nauczyciele kształtujemy postawy proekologiczne i uwalniajemy na piękno przyrody najmłodszych jej odbiorców. Na początku maja moja klasa miała okazję zwiedzenia Ekoportu przy ul. Leszczynowej w Zdrojach. Wzięliśmy udział w projekcie edukacyjny pt. **„Spotkanie edukacyjne na Ekoporcie”**, realizowanym przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Szczecin. Czas spędzony podczas tej wyprawy był spożytkowany bardzo ciekawie. Dzieci najpierw wysłuchały informacji o Ekoporcie, min. do czego służą takie miejsca, jakie odpady można przywozić, jak oznakowane są kontenery i jak należy segregować odpady. Następnie ścieżką edukacyjno-dydaktyczną dotyczącą recyklingu dotarliśmy do punktu, gdzie odbywały się zajęcia z artcyklingu. Każdy miał możliwość stworzyć z tzw. odpadów coś ciekawego. Z rolek po papierze powstawały pingwiny, nietoperze czy motyle.

Z płyt CD żabki i kwiatki. Panie zaprezentowały również prace, które wykonały inne dzieci np. kwiaty z butelek plastikowych, zegar z płyty winylowej, ośmiornicę z butelki i wężyków do wody oraz wiele innych ciekawych rzeczy. Z Ekoportu pojechaliśmy w okolice Jeziora Szmaragdowego do Centrum Informacji Turystycznej, gdzie czekała dzieci niespodzianka-zwiedzanie podziemi. Miejsca, w którym zimą śpią nietoperze. Podziemia zrobiły na dzieciach ogromne wrażenie, jak i temperatura tam panująca. Następnie obejrzeliliśmy film o

Puszczy Bukowej, do której po projekcji udaliśmy się z przewodnikiem. Opowiedział on dzieciom o drzewach, Jeziorze Szmaragdowym i zaprowadził Nas na polanę widokową, skąd dzieci podziwiała panoramę Szczecina. Zadowoleni z wyprawy wróciliśmy do szkoły nie zauważając zupełnie, że prawie ciągle padał deszcz... Wierząc w to, że jeśli dziecko doświadczy bezpośredniego kontaktu z kulturą to stanie się jego późniejszym czynnym odbiorcą, starałam się także organizować takie zajęcia, które przyniosą taki efekt. Uczniowie mieli okazję być w teatrze na spektaklu, ubrani w odpowiedni strój, sami tworzyliśmy też miniteatr w klasie. Dzieci wykonały samodzielnie lalki teatralne. Uczestniczyły w Szkolnych Dniach Teatru oraz miały okazję spotkać się z gościem specjalnym, Panią Anna Słowińska, która działa w Regionalnym Stowarzyszeniu Literacko-Artystycznego w Policach. Publikuje w prasie i almanachach, opracowuje i redaguje drukowane książki (w tym trzy własne – „Od szarości do tęczy” 2007, „Brzydkie kaczątko” bajka polityczna dla dorosłych 2008, „O czym mruczą koty” 2009). Jest laureatką konkursów literackich zarówno w prozie jak i poezji. Od kilku lat współpracuje z Fundacją „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”, włączając się czynnie w prowadzoną przez Fundację akcję. Podczas spotkania rozmawialiśmy o tym jak powstaje książka, ile osób i jakie pracują nad książką oraz skąd zrodził się pomysł napisania bajek dla dzieci pt. „O czym mruczą koty”. Dzieci odegrały krótką inscenizację i każdy miał możliwość wykazać się inwencją twórczą na temat swojej ewentualnej książki. Na zakończenie każde chętne dziecko mogło zakupić „O czym mruczą koty” z osobistą dedykacją autorki. Od początku roku szkolnego w klasie 1b realizowany był program dotyczący zdrowego odżywiania oraz aktywności fizycznej. Od lat jesteśmy zasypywani reklamami słodczy, napojów gazowanych czy szybkiej, wygodnej w spożyciu żywności. Zmagamy się także z problemem biernie spędzanego wolnego czasu przez dzieci – najczęściej przed komputerem czy telewizorem –

postanowiłam wdrożyć w swojej klasie zajęcia, które sprzyjać będą promocji aktywności fizycznej oraz prawidłowego odżywiania. Zajęcia prowadzone były w sposób ciekawy dla młodego odbiorcy. Dawanie przykładu własnym życiem czy znanych osób także ma ogromne znaczenie. Dlatego też dzieci miały możliwość spotkania ze swoim nauczycielem zajęć wychowania fizycznego, który jest dla dzieci autorytetem w dziedzinie sportu. Obejrzały także bardzo ciekawą prezentację, jaką przygotował. Pan Adam Skrobuk ma znaczące osiągnięcia sportowe. Nie jest tajemnicą, że na tym etapie edukacji to właśnie nauczyciel ma duży, znaczący wpływ na ucznia. Przez cały rok szkolny prowadziłam zajęcia tematyczne dotyczących właściwości zdrowotnych warzyw i owoców, dzieci zapoznały się z aktualną piramidą zdrowia pierwszoklasisty, odświeżyły wiadomości dotyczące szeroko rozumianej higieny zdrowia, właściwości zdrowotnych wody pitnej, mądrych zakupów, szkodliwości cukru, wszystko w formie zabawowej, dostosowanej do wieku i potrzeb dzieci oraz uczyły się prawidłowego nakrywania stołu. W praktyce robiły samodzielnie zdrowe kanapki oraz przygotowały surówkę owocową i warzywną. Jako podsumowanie zajęć dzieci wykonały pyszne i zdrowe kanapki dla swoich kolegów i koleżanek z klasy 1f. Kanapki bardzo smakowały, co cieszy tym bardziej, że były min. z warzywami, a jak wiadomo nie wszystkie dzieci chętnie je jedzą. Natomiast podczas zebrania z rodzicami zebrane były informacje w postaci ankiety dotyczące żywienia ich dzieci, mając na uwadze, że jeśli zajdzie taka konieczność, przygotowane zostaną ulotki zawierające podstawowe zasady żywienia małych dzieci. Rodzice mieli także okazję obejrzeć prezentację multimedialną na temat prawidłowego żywienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Z uwagi na fakt, iż kwestie bezpieczeństwa to także ważny aspekt w nauczaniu wczesnoszkolnym prowadziłam z dziećmi również zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej. Na ten temat ukazał się osobny artykuł w kwietniowym wydaniu „Dialogów” pt. „Ratujemy i uczymy rato-

wać”. Chcąc przybliżyć dzieciom zagadnienia związane z szeroko rozumianym pojęciem bezpieczeństwa zaprosiłam do naszej szkoły policjantów, aby zagraли z dziećmi w nietypową grę planszową mierzącą 25 m kwadratowych! Gra przygotowywana była przez długi czas przez policjantów z Wydziału Prewencji: panów Marcina Kaczmarka oraz Pawła Staniszewskiego w ramach programu profilaktycznego, realizowanego we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego. Gra była ciekawa, ponieważ w sposób zabawowy i przystępny dla dzieci uczy bardzo ważnych zagadnień, min. z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, bezpieczeństwa nad wodą, w szkole, w kontakcie z nieznanym, podczas ferii

zimowych i letnich oraz znajomości telefonów alarmowych. O tym, jak bardzo dzieciom się podobało świadczyć może fakt, że nie mogły przestać o tym wydarzeniu rozmawiać, a jak same stwierdziły „takiej fantastycznej gry planszowej nigdy nie widziały na oczy”. Szkoła to nie tylko klasa i lekcje. Szkoła to miejsce, gdzie dziecko może spędzić czas w sposób atrakcyjny i ciekawy, to miejsce, do którego chętnie będzie przychodzić. Uczniowie klas 1a, 1b, 3d i 3e noc z 20 na 21 marca spędzili w sposób bardzo nietypowy – w naszej szkole!

W swoich salach wraz z rodzicami i wychowawczyniami urządzili sypialnię na sportowych materacach. Okazało się, że nocleg w szkole to wyjątkowa atrakcja. Zaskakiwało wszystko – od dziwnej ciszy na korytarzach, po mycie zębów w szkolnej łazience. Pojawiły się niespodzianki – bitwa na poduszki, zabawa po ciemku ze świecącymi patyczkami i poszukiwania zagubionych skarpetek. Dzieci chociaż niewyspane, były jednak bardzo zadowolone. Wykazały się samodzielnością, troską o siebie i innych. Zamówiona pizza bardzo dzieciom smakowała, była dużym rarytasem, gdyż nie często ją jedzą. Kilka osób uznało, że to był „najlepszy dzień na świecie”.

Sylwia Maloszuk

– nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej
Szkoła Podstawowa Nr 55 „Błękitna”

Działania wspierane w ramach programu Comenius (między innymi międzynarodowe wymiany uczniów, szkolenia, praktyki dla nauczycieli oraz wizyty studyjne związane z mobilnością, partnerstwem) są atrakcyjną formą zdobywania wiedzy i nowych umiejętności. Udział w projektach, naszym zdaniem, zwiększa motywację do nauki języków obcych oraz zachęca do poznawania innych kultur, a także angażuje duże grupy uczniów do wspólnego działania.

Gimnazjum Nr 20 im. Młodych Europejczyków w Szczecinie

Projekt „A Chance – Come and Let's Meet Again”

W 2013 roku Gimnazjum Nr 20 im. Młodych Europejczyków po raz kolejny otrzymało wsparcie finansowe na realizację projektu w ramach programu Comenius. Głównym założeniem przedsięwzięcia pt. „*A Chance – Come and Let's Meet Again*” było propagowanie tolerancji dla odmienności i akceptacji dla różnorodności, a także rozpowszechnianie idei życia w pokoju oraz przyjaźni z innymi ludźmi.

Nasze partnerskie szkoły znajdowały się w Hiszpanii, Portugalii, Turcji, we Włoszech oraz na Litwie. W styczniu 2014 roku dołączyła też placówka mieszcząca się w Grecji.

Wspólnie, przez dwa lata, realizowaliśmy kolejne zadania w celu lepszego poznania kultur, religii i tradycji państw, które brały udział w projekcie. Wszystkie podejmowane przez nas działania miały sprzyjać budowaniu relacji międzyludzkich, zacieśnianiu więzi oraz promowaniu wrażliwości na problemy społeczne.

Przemoc, agresja, bezkompromisowość, dyskryminacja na stałe wpisały się w pejzaż współczesnego świata. Stanowią one trwałe komponenty codziennego życia. Na każdym kroku słyszymy o wojnach, krwawych protestach, demonstracjach ulicznych, starciach kibiców podczas meczów, a także o rywalizacji pomiędzy nastolatkami w szkole. Młodzież wychowywana jest w atmosferze braku wzajemnego szacunku, ciągłej rywalizacji, pogoni za dobrami materialnymi, jak również w poczuciu niustannego zagrożenia ze strony innych ludzi.

Ważnym aspektem życia społecznego jest kształtowanie postaw zrozumienia i akceptacji dla różnorodności, co jest ściśle związane z założeniami projektu, który realizowaliśmy wspólnie z naszymi partnerami z zagranicy.

Ezop, grecki bajkopisarz pochodzący z Frygii w Azji Mniejszej (VI w. p.n.e.), powiedział: „*Czym skorupka nasiąknie za młodu, tym na starość trąci*”. Dlatego też my, dorośli, powinniśmy wskazywać młodzieży właściwą drogę, pomagać jej w odkrywaniu wartości, które stanowią o naszym człowieczeństwie.

W trakcie realizacji projektu uczniowie m.in. wymieniali korespondencję, wspólnie wykonywali prace plastyczne, gazetki ściennie, tworzyli albumy, kalendarze, kartki okolicznościowe, sadzili drzewa, wystawiali sztuki teatralne, organizowali koncerty. Brali oni także udział w rozgrywkach sportowych.

Do innych zadań związanych z uczestnictwem w programie Comenius należało dokumentowanie podjętych działań i publikowanie przygotowanych materiałów na stronie internetowej.

Kolejnym celem projektu było pogłębianie wiedzy w zakresie posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno – komunikacyjnymi. Znajomość narzędzi TIK pozwala bowiem na szybką wymianę wiadomości oraz dzielenie się z innymi swoimi spostrzeżeniami, doświadczeniami. Sprzyja również poszukiwaniu, selekcjonowaniu, gromadzeniu, a także przetwarzaniu informacji.

Ważnym elementem naszego projektu było też doskonalenie umiejętności komunikowania się z pozostałymi jego uczestnikami w języku angielskim. **Bezpośrednie kontakty podczas wizyt roboczych w państwach, w których mieściły się nasze partnerskie szkoły, motywowały uczniów do podjęcia pracy samokształceniowej opartej między innymi na bogaceniu zasobu słownictwa, co korzystnie wpływało na rozwijanie ich kompetencji językowych.**

W ramach projektu zaplanowaliśmy również wizyty zagraniczne. Pierwsza z nich odbyła się na przełomie listopada i grudnia 2013 roku. Udaliśmy się wówczas do Turcji. Dzięki wyjazdowi poznaliśmy uczniów i nauczycieli ze szkoły w Ellibaş Köyü (prowincja Bartın). Zostaliśmy przez nich ciepło przyjęci. Bardzo dobrze czuliśmy się w ich towarzystwie. Wspólne zajęcia, rozmowy, a także zabawy uświadomiły nam, że mimo różnic językowych oraz kultu-

rowych jesteśmy takimi samymi ludźmi, borykamy się z podobnymi problemami, dzielimy się z innymi swoją radością, troszczymy się o bliskich, zabiegamy o osobiste szczęście.

W marcu 2014 roku złożyliśmy wizytę Hiszpanom. Delegacja Gimnazjum Nr 20 pojechała wówczas do Ciezy. Podczas wielu spotkań z naszymi partnerami mogliśmy doskonalić język angielski, gdyż posługiwaliśmy się nim na co dzień. Dzięki ożywionym dyskusjom, jakie prowadziliśmy, bogaciśmy zasób słownictwa, poznawaliśmy nowe zwroty i wyrażenia.

W czasie pobytu w Hiszpanii uczestniczyliśmy również w koncercie pieśni ludowych.

Wizyta w szkole hiszpańskiej, wyjścia do muzeów, rozmowy z mieszkańcami kraju, do którego się udaliśmy, a także z przewodnikami oprowadzającymi nas po Cizie pozwoliły poznać złożoną historię okolic tej miejscowości. Kultura i tradycja wspomnianego wyżej regionu zrodziła się ze współistnienia różnorodnych religii, co jest widoczne m.in. w architekturze miasta.

Pobyt w kraju, w którym odbywają się popularne widowiska zwane korridami, dostarczył nam wszystkim wielu niezapomnianych wrażeń. Liczne spotkania z europejskimi przyjaciółmi pozwoliły na zacieśnienie więzi międzyludzkich.

Kolejną wyprawę odbyliśmy do Włoch, gdzie przebywaliśmy od 5 do 9 maja 2014 roku. Podziwialiśmy tam różne miejscowości. Miastem, które miało nam wiele do zaoferowania, był Mediolan. W stolicy mody zwiedziliśmy katedrę (Duomo Santa Maria Nascente di Milano), stadion piłkarski San Siro, a także Casino. W Castello Sforzesco oglądaliśmy niedokończoną rzeźbę Michała Anioła pt. „*Piet? Rondanini*”.

Bergamo stanowiło kolejną miejscowość, która wraz z poprzednią, wzbogaciła naszą wiedzę na temat kultury i historii Włoch. To malowniczo położone miasto godne jest uwagi turystów. Znajduje się tam wiele zabytków, obok których nie można przejść obojętnie.

Podczas zwiedzania różnych obiektów kulturalnych mieliśmy okazję poznać tradycyjną kuchnię włoską. Do gustu przypadły nam takie potrawy, jak: lasagne, spaghetti, polenta, panzerotti, pizza.

Pobyt we Włoszech należał do bardzo udanych. Z żalem żegnaliśmy naszych wspaniałych przyjaciół.

Zaletą wyjazdu do Italii była także możliwość rozwijania umiejętności posługiwania się obcą mową. Codzienne spotkania z uczniami z innych krajów zmuszały nas do prowadzenia konwersacji w języku angielskim.

Na przełomie września i października 2014 roku w Gimnazjum Nr 20 gościliśmy partnerów z zagranicy.

Młodzież z Grecji, Hiszpanii, Portugalii, Turcji, Włoch oraz Litwy miała okazję zwiedzić Szczecin oraz jego okolice, poznać historię Polski, a także panujące w niej zwyczaje.

Dużym zainteresowaniem cieszył się bieg pod hasłem „*Run for Peace*”. Jego zwieńczeniem było wypuszczenie gołębi.

Zabawy integracyjne na świeżym powietrzu stały się ciekawą rozrywką, natomiast wyjścia kulturalne dostarczyły zaproszonym wielu niezapomnianych wrażeń.

Podczas pożegnania nastolatki oraz ich opiekunowie podkreślali, że zabierają ze sobą nie tylko wiedzę dotyczącą naszego kraju, ale również wspomnienie gościnności oraz ciepła, jakim zostali otoczeni przez nauczycieli i uczniów Gimnazjum Nr 20. Uczestnicy programu Comenius byli bardzo zadowoleni z organizacji spotkania. Wspólnie spędzony czas upłynął w miłej i pełnej serdeczności atmosferze.

Kolejną wyprawę odbyliśmy w grudniu 2014 roku. Udaliśmy się wówczas do Grecji. W Atenach przebywaliśmy siedem dni. Podczas tego krótkiego, bo zaledwie tygodniowego, pobytu w jednym z najważniejszych ośrodków turystycznych Europy udało nam się zwiedzić wiele ciekawych miejsc. Metropolia, po której spacerowaliśmy, stanowi przecież kolebkę kultury greckiej.

Dużym przeżyciem była dla nas wizyta w domu dziecka. Jego podopiecznym wręczyliśmy wcześniej przygotowane przez siebie prezenty.

W Grecji serwowano nam tradycyjne potrawy. Próbowaliśmy ich z wielką chęcią. Trzeba przyznać, że nie wszystkie dania znaliśmy.

Podczas pobytu w Atenach mieliśmy okazję doskonalić nasz język angielski, gdyż posługiwaliśmy się nim na co dzień. Poza tym poznaliśmy tam wiele wspaniałych osób, z którymi będziemy utrzymywać kontakt. Z bólem serca opuszczaliśmy stolicę Grecji.

W marcu 2015 roku udaliśmy się z wizytą na Litwę. Na ulicach Wilna, niemal na każdym kroku, spotykaliśmy ślady wielkich Polaków – A. Mickiewi-

cza, J. Słowackiego, S. Moniuszki, J. Piłsudskiego, J. Lelewela.

Aby podkreślić ideę wzajemnego szacunku i braterstwa między narodami, przed budynkiem szkoły uczestnicy projektu wypuścili różnokolorowe balony. Do każdego z nich zostały przywiązane karteczki z życzeniami o pokój i przyjaźń.

Poznanie kultury, tradycji, zwyczajów, a także historii Litwy okazało się dla nas bardzo interesujące. W kraju naszych sąsiadów spotkaliśmy się z dużą życzliwością ze strony gospodarzy. Z pobytu w ich gościnnych progach pozostały tylko miłe wspomnienia.

W dniach 2-8 maja 2015 roku przebywaliśmy w Portugalii. W nocy z piątku na sobotę, tj. z 1 na 2 maja, wyruszyliśmy do Berlina na lotnisko Schönefeld. Niestety, okazało się, że poranny lot do Lizbony został odwołany z powodu strajku pilotów. Na szczęście następnym samolotem udało się nam dotrzeć do celu.

W Portugalii obejrzelśmy wiele interesujących miejsc. Oprócz Lizbony zwiedzaliśmy także Sintre, Aveiro, Coimbrę oraz Porto. W Escola Básica de Campia złożyliśmy wizytę uczniom i nauczycielom. Później udaliśmy się na relaksujący spacer po parku Reserva de Cambarinho. W trakcie przechadzki podziwialiśmy okoliczną zieleń. W rezerwacie przyrody zachwyciły nas okazałe oleandry.

W Vouzeli, w której oprowadzał nas przewodnik, poznawaliśmy tajniki miasta. Gwoździem programu było spotkanie z jego władzami.

Ostatniego dnia pobytu w kraju Vasco da Gamy wzięliśmy udział w specjalnie przygotowanej dla nas przez społeczność lokalną kolacji, podczas której otrzymaliśmy certyfikaty uczestnictwa oraz oglądaliśmy występy tradycyjnego zespołu tanecznego. Uroczystość ta zakończyła wszystkie zaplanowane wcześniej wizyty robocze.

Wyjazd do Portugalii na długo pozostanie w pamięci uczniów Gimnazjum Nr 20 im. Młodych Europejczyków oraz ich opiekunów. Pełen wzruszeń wieczór poruszył serca nie tylko młodych Polaków.

Udział w programie Comenius to doskonały sposób na pogłębianie wiedzy na temat innych państw, ich kultury, tradycji oraz religii, ale także na promocję naszej szkoły, miasta, regionu i kraju w różnych zakątkach świata.

Podczas wielu spotkań młodzież zaangażowana w realizację projektu miała możliwość uczestniczenia w wymianie doświadczeń ze swoimi rówieśnikami, a poza tym uczyła się kreatywności i przedsiębiorczości. Wspólne zabawy, wyjścia, rozgrywki sportowe pozwoliły na przełamanie barier związanych z akceptacją odmienności drugiego człowieka.

Ważnym elementem projektu było też doskonale umiętności komunikowania się z pozostałymi jego uczestnikami w języku angielskim. Na rozwijanie kompetencji w tym zakresie pozwoliły bezpośrednio kontakty z osobami pochodzącymi z kilku różnych krajów.

Integracja młodzieży, samodzielne zdobywanie przez nią wiedzy na zadany temat oraz podejmowanie pracy zespołowej to inne korzyści wynikające z udziału w programie. Cele projektu, do którego przystąpiło także Gimnazjum Nr 20 im. Młodych Europejczyków, zostały osiągnięte.

Nasza przygoda z Comeniusem dobiegła końca, ale mamy nadzieję na dalszą współpracę ze szkołami z innych państw. Może wkrótce odwiedzimy kolejny kraj?

Lidia Wójcicka-Górka

–nauczyciel dyplomowany. W szkole pracuje od 22 lat. Uczy języka polskiego. Współpracuje z koordynatorem projektu w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”.

Katarzyna Nowicka

– nauczyciel dyplomowany z 16-letnim stażem pracy. Uczy języka angielskiego. Od kilku lat inicjuje projekty i koordynuje współpracę między szkołami w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” (Comenius, Erasmus+).

Wymiana międzynarodowa – przyjemność czy obowiązek?

W dobie Europy bez granic, dostępności zewnętrznych środków finansowych, nie tylko europejskich, realizowanie projektów wymian międzynarodowych staje się nieodzownym elementem oferty edukacyjnej atrakcyjnej szkoły.

W swojej karierze zawodowej miałam okazję organizować działania w ramach programu Comenius oraz Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży i chciałbym przedstawić swoje doświadczenia i przemyślenia dotyczące tych przedsięwzięć.

Praca nad projektem zaczyna się od rzeczy fundamentalnej – pomysłu. Wbrew pozorom jest to kluczowa sprawa, decydująca często o sukcesie lub porażce. Pomysł musi być realny do zrealizowania dla osób w wieku naszych uczniów, a nie nauczycieli. Do konkursu na dofinansowanie startuje wiele szkół i organizacji społecznych, których tematy są bardzo różnorodne, a jednocześnie prawie niemożliwe do realizacji, po prostu za trudne dla młodzieży. Każdy nauczyciel zna swoich uczniów, ich zainteresowania i predyspozycje, więc pomysł powinien być dobrany właśnie z uwzględnieniem profilu ostatecznego wykonawcy – czyli uczniów. Nie może też być minimalistyczny – z tego samego powodu. Pozaformalne metody nauczania, a takimi są działania realizowane w ramach projektów wymian międzynarodowych, muszą być atrakcyjne dla uczniów, przyciągać ich możliwością działania, zdobywania wiedzy nie poprzez siedzenie w ławce i naukę w tradycyjny sposób, a poprzez pokazanie możliwości zastosowania nabytej wiedzy w rzeczywistym świecie, w kontakcie z rówieśnikami z wielu krajów, czy wręcz w rywalizacji z nimi.

Rozwój kompetencji i umiejętności językowych jest również wpisany w realizację projektów wymian międzynarodowych. Niezależnie od tego czy działania odbywały się w Polsce czy też za granicami naszego kraju, uczniowie niewątpliwie mieli okazję do posługiwania się obcym językiem nie tylko w codziennych sytuacjach życiowych, ale również podczas realizacji poszczególnych zadań zgodnych z celami projektu. Były to między innymi wywiady z

lokalnymi mieszkańcami Niemiec, dzień w niemieckim studio telewizyjnym i praca nad nagraniem oraz montażem materiału audiowizualnego, napisanie reportażu z realizowanych działań, praca nad logo, ulotką i plakatem projektu jak również wpisy, liczone w tysiącach na forum projektu. Dzięki tym działaniom i odpowiednio stworzonym sytuacjom młodzież była zmuszona do korzystania z języka obcego, musiała poszerzać swoją wiedzę w tym zakresie, aby móc realizować powierzone zadania jak również najzwyczajniej w świecie porozumiewać się. Uczniowie stali się bardziej otwarci, odważni w posługiwaniu się językiem obcym, uwierzyli w swoje możliwości, pozbyli się strachu i barier językowych, a co najważniejsze komunikowali się, zaczęli myśleć i śnić po angielsku.

Kolejnym nieodzownym aspektem realizacji działań wymiany międzynarodowej jest dostęp i wykorzystanie nowoczesnych technologii. Projekt „*Mam zdanie, mam głos – Szkolny Program Telewizyjny*”, który był realizowany w ramach Comeniusa zakładał tworzenie przez młodzież programów telewizyjnych. Młodzież, która nigdy nie montowała programów, nie przeprowadzała wywiadów, nigdy nie stała za kamerą, ba, nawet nie miała kamery w ręku musiała podjąć nowe wyzwanie. Można było obserwować, jak z miesiąca na miesiąc, dzięki między innymi szkoleniom realizowanym podczas wizyt w różnych państwach w ramach projektu, ta sama młodzież zaczyna widzieć swoje niedociągnięcia, analizować swoje dotychczasowe prace poprzez zdobytą wiedzę i wyciągać z tego słuszne wnioski. Nagle okazało się, że osoby, które nigdy wcześniej nie zastanawiały się nad pracą w telewizji, coraz poważniej zastanawiają się nad wybraniem takiego profilu zawodowego. Osoby, które nie miały doświadczenia dziennikarskiego przeprowadzają bardzo udany wywiad z prezydentem Szczecina, Piotrem Krzystkiem, zachowując się przy tym jak rasowi dziennikarze. A wszystko to dzięki posiadaniu środków finansowych i wydaniu ich w odpowiedni sposób. I oczywiście znalezieniu odpowiednich partnerów i konsekwentnej realizacji działań.

Znalezienie odpowiednich i rzetelnych partnerów jest bardzo trudnym zadaniem. Nie dosyć, że trzeba znaleźć instytucję chcącą współpracować, skontaktować się z wyznaczoną osobą, przekonać ją do swojej wizji, wypracować w mozołę i pocie (oczywiście wieczorami przez Internet z domu, bo na wyjazd i uzgodnienie tego oko w oko nie ma pieniędzy, a w czasie dnia prowadzi się zajęcia dydaktyczne) ostateczny kształt projektu, przygotować budżet, to jeszcze (w przypadku Comeniusa) drzeć, aby projekt

znalazł uznanie zarówno w konkursie organizowanym przez stronę polską, jak również przez Narodowe Agencje partnerów. Czyli szczęście jest również niezbędne, gdyż agencje w poszczególnych krajach mają różne kryteria, jakimi kierują się przy ocenianiu projektów. W przypadku mojego projektu pierwotnie mało w nim uczestniczyć 7 szkół z różnych krajów, a ostatecznie działania realizowane były przez 4 partnerów.

Aspekt turystyczny wymiany jest niewątpliwie bardzo atrakcyjny dla młodzieży. Jednym z założeń projektów jest wyrównywanie szans edukacyjnych, wielu naszych wychowanków nie byłoby w stanie wyjechać za granicę ze względów finansowych, a lot samolotem był atrakcją i nie lada przeżyciem dla większości. Co więcej, młodzi ludzie nie tylko zwiedzali i poznawali nowe miejsca oraz atrakcje turystyczne, ale również mieli możliwość poznać obyczaje, tradycje i kulturę odwiedzanych krajów. Poznanie innych ludzi, przebywanie wśród nich przez pewien czas powoduje rozszerzanie horyzontów myślowych uczniów, zawiązują się przyjaźnie i miłości, które być może przetrwają barierę odległości, uczniowie daleko od swoich rodzin uczą się samodzielności, a goszcząc przyjaciół z zagranicy u siebie – uczą się planowania i odpowiedzialności.

W przypadku nauczycieli, udział w programie często postrzegany jest jako rodzaj nagrody, bo „*przećież Ty wyjeżdżasz i będziesz tam odpoczywać*”. A tak nie jest. Tak samo jak uczniowie mają zakreślone ramy działania poprzez, które muszą być osiągnięte założone cele podczas danej wizyty i muszą je zrealizować, tak samo nauczyciele w tym samym czasie ciężko pracują, wypracowując szczegółowe zakresy działań, które realizowane będą podczas następnym spotkań. Często czas na turystykę, czy odpoczynek jest ograniczony do minimum.

Wymiana międzynarodowa jest niewątpliwie bardzo atrakcyjną formą pozaformalnej metody nauczania. Wymaga od nauczyciela poświęcenia czasu na organizację wyjazdów i przyjęcia gości na miejscu. Musi znaleźć się również czas na koordynację, aktywizację działań realizowanych przez uczniów, spotkania z rodzicami, których zgoda jest niezbędna do wyjazdu nieletnich uczniów, kontrolowanie budżetu, dokumentów finansowych i raportowanie. I wiele, wiele innych rzeczy. Ale uśmiech na twarzach uczniów, ich pełne entuzjazmu opinie, rozszerzanie horyzontów i zdobywanie nowych umiejętności w niesztampowy sposób warto jest tego wysiłku.

Małgorzata Kujawska

– nauczyciel języka angielskiego
w XVIII LO w Szczecinie

Młodzież w działaniu

Środowisko, z którego rekrutuje się młodzież naszej szkoły to mieszkańcy Wielgowa, peryferyjnej dzielnicy Szczecina. Miejscowość spokojna, urokliwa, otoczona lasami Puszczy Goleniowskiej, a w niej ani lepsi ani gorsi od innych, nasi milusińscy nastolatki. Nie odbiegają od typowych postaci nastoletnio kreowanych przez masową popkulturę: większość kieruje się życiowym motto: minimum wysiłku przy maksimum przyjemnych emocji osiągniętych głównie w kontaktach z elektronicznymi gadżetami typu komórki, TV, komputery itp.

Taki jest społeczny odbiór demonstrowanej przez młodzież postawy: roszczeniowa, konsumpcyjna i unikająca wysiłku. A przecież ci młodzi ludzie są w okresie rozwojowym o wysokim potencjale intelektualnym. Jak zatem uruchomić drzemającą w nich aktywność, wyzwolić emocje, które staną się motywacją do dalszego rozwoju? Pozytywną emocją może być przecież satysfakcja i radość płynąca z faktu opanowania umiejętności komunikowania się w języku obcym. W naszym przypadku dotyczy to umiejętności posługiwania się językiem niemieckim.

Przed kilku laty podjęliśmy pierwsze inicjatywy poza programowe polegające najpierw na rozbudzeniu aktywności dzieci, aby następnie przekazać im inicjatywę i zdać się na ich własną pomysłowość. Nie było łatwo! Pedagogiczne szczytne idee niesienia „kaganka oświaty” musiały się zderzyć z twardymi realiami codziennego życia szkolnego i oporną materią uczniowskich postaw oraz nawyków.

Wymiana między młodzieżą polską i niemiecką

W ramach obowiązującego systemu klasowo-lekcyjnego rozpoczęliśmy poszukiwania niekonwencjonalnych sposobów aktywizacji uczniów tj. przedstawienia ich z pozycji „Odbierz” na pozycję „Zrób to sam”.

Skoro na zajęciach lekcyjnych nasi uczniowie z uporem powtarzają, że oni nie muszą się tyle uczyć, bo już potrafią rozmawiać w języku niemieckim, to może należy ich postawić „oko w oko” z niemieckimi kolegami, aby mogli się o tym przekonać "w realu". Miałyśmy nadzieję, że w tej bezpośredniej konfrontacji utrzymamy nieco nosa naszym wychowankom i zmusimy uczniów do rzetelnej oceny własnych możliwości językowych.

Tak powstał pomysł współpracy z organizacją BE-Ispielhaft z Berlina. Rzeczywistość nas jednak mile zaskoczyła: dzieciaki poradziły sobie zupełnie dobrze i bezpośrednia komunikacja językowa z niemieckimi kolegami przebiegła bez większych (o dziwo!) problemów. Co ważniejsze, ożywieni „sukcesem” uczniowie okazali zainteresowanie i sami zaczęli nowych, niemieckich przyjaciół wypytywać o zwyczaje, tradycje oraz kulturę. Pojawiły się też nowe pomysły na nasze kolejne spotkania.

Udział w wymianie stał się wśród naszej młodzieży swego rodzaju nobilitacją oraz dodatkową, cenną motywacją do nauki języka niemieckiego.

Powstał też sprzyjający klimat dla tego typu inicjatyw, tak wśród młodzieży jak i dyrekcji naszej szkoły. Wykorzystując sytuację zgłosiłyśmy się do kolejnych projektów polsko-niemieckiej wymiany młodzieży. Były to projekty Fair Life oraz Fair Friends, które bardzo wzbogaciły przede wszystkim nasz warsztat pracy, umożliwiając również kontakt z różnorodnymi metodami pracy, jakie stosują w pracy z młodzieżą niemiecką, liczni wolontariusze i pracownicy Kreisau Initiative oraz organizacji BEIspielhaft.

Ciekawym doświadczeniem okazał się udział młodszych uczniów w projekcie edukacyjnym „Fair Friends”. Spotkania w ramach projektu wskazały nam możliwość stwarzania sytuacji komunikacyjnych nie tylko podczas lekcji, ale również w trakcie realizowania form aktywności typowych dla naszych podopiecznych. Komunikowanie się dzieci poprzez sport, taniec i ruch mobilizowało do pracy nad sobą również w aspekcie znajomości języka.

Równie interesujący przebieg miały wspólne obozy polskich i niemieckich nastolatków organizowane w Międzynarodowym Domu Spotkań w Krzyżowej na Dolnym Śląsku.

Dbałość o wytworzenie atmosfery wzajemnej sympatii, tolerancji oraz spontanicznego otwarcia na innych, sprawiła, że kontakt z rówieśnikami na gruncie towarzyskim a nie za pośrednictwem elektronicznych zabawek, był nie tylko wspaniałą zabawą, ale także interesujący poznawczo a czasami wręcz pasjonujący. Uczestnicząc w ciekawych zajęciach, odruchowo przejawiali własną inicjatywę, wzbogacali zabawę o własne pomysły.

To widoczne odstępianie od stereotypowej konsumpcji, przejście w tryb „zrób to sam”, wskazuje jednocześnie na skuteczność tej formy pracy z młodzieżą. A jeśli w dodatku przyczynia się do kształtowania postawy empatii, tolerancji, stwarza możliwość partycypacji w przebiegu i sposobie realizacji programu to trzeba, i warto takie działania kontynuować, koniecznie z coraz to nowymi uczestnikami.

Wycieczki edukacyjne

Wymiana młodzieży daje wszechstronne korzyści, jednak ze względów organizacyjnych objąć może tylko część uczniów.

„Przybliżyć nieznaną” – to hasło, które wśród młodych ludzi może budzić niepokój, niechęć i uprzedzenia. Jest na to sposób: wycieczki edukacyjne. Rokrocznie organizujemy dość duże liczebnie grupy uczniów podróżując do naszych zachodnich sąsiadów. Są to wycieczki często jednodniowe (a więc tanie). Staramy się pokazać nie tylko słynne zabytki jak Sanssouci, Reichstag, Zwinger, ale przede wszystkim to, co dzieci najbardziej interesuje czyli miasteczko filmowe Babelsberg, farmę motyli w Pennemünde czy oceanarium w Stralsundzie. Tak przygotowane programy wycieczek zdecydowanie podnoszą ich atrakcyjność a chętnych na wyjazdy nigdy nam nie brakuje. Natomiast elementy edukacyjne to zobowiązanie dzieci do przygotowania relacji własnej z odwiedzanych miejsc w formie prezentacji na lekcji języka niemieckiego. Ponadto w trakcie podróży powrotnej do Szczecina przeprowadzamy quizy wiadomości a już w warunkach szkolnych, kolejne konkursy dotyczące zdarzeń z odbytej wycieczki. Nagrodą są drobne upominki oraz jakże wspaniałe motywujące do uczestnictwa, pozytywne oceny z języka niemieckiego.

W taki oto sposób starsza młodzież, mniej lub bardziej świadomie, aktywnie włącza się w proces kulturoznawstwa Niemiec.

Pomyślałyśmy także o naszych najmłodszych. Tuż za naszą zachodnią granicą leży małe miasteczko Schwedt, ze wspaniałym teatrem realizującym polsko-niemieckie spektakle. Atrakcyjna i przystępna interpretacja bajek, nowoczesna oprawa, niskie koszty uczestnictwa, sprawiają, że ta oferta cieszy się niezmienną popularnością już od wielu lat.

Festiwal Języka Niemieckiego

Kolejnym pomysłem na zachęcenie uczniów do działania i nauki języka jest Festiwal Języka Niemieckiego. Do uczestnictwa w nim zaprosiliśmy wszystkich chętnych uczniów ze szczecińskich szkół. „Festiwal” może brzmieć nieco na wyrost, ale może kiedyś... kto wie. Impreza w naszym zamyśle nie jest wyłącznie konkursem językowym. W zaproponowanych formach postawiłyśmy na inteligencję, umiejętność współpracy w grupie oraz wszelkie inne talenty jakie tylko posiadają nasze dzieciaki. Każdy uczestnik powinien znaleźć jakąś specjalność dla siebie. Jest więc konkurs plastyczny, quiz krajoznawczy, rywalizacja sportowa, bieg zadaniowy i wiele innych konkurencji.

Ogrom założonych zadań i pomysłów przerósł nie tylko nasze wyobrażenia, ale także możliwości realizacyjne. W tej sytuacji spróbowałyśmy sięgnąć po zasoby w postaci najstarszych uczniów szkoły. Ich czynny udział w Festiwalu okazał się największym osiągnięciem organizacyjnym. Poczuł się dowartościowani i ku naszemu zaskoczeniu okazali się niezwykle odpowiedzialni, kreatywni i bardzo pomocni. Nie jest to opinia tylko nas, organizatorów, ale wszystkich uczestników oraz przybyłych z nimi opiekunów.

Festiwal najwyraźniej odpowiedział na potrzeby środowiska szkolnego, bo zyskał popularność, stał się imprezą cykliczną i aktualnie mamy już jego siódmą edycję.

Finansowanie

Wszystkie opisane tu działania podejmowane w celu aktywizacji młodzieży, opierają się o nasze autorskie pomysły. Ich skuteczna realizacja była możliwa dzięki życzliwości Dyrekcji Szkoły, koleżanek i kolegów a także lokalnych władz i społeczności Wielgowa. Staraliśmy się zawsze minimalizować koszty przy zachowanej zamierzonej jakości podjętych działań. W tym zakresie dużo też zawdzięczamy pracownikom PNWM, którzy zapewnili nam wsparcie finansowe i dydaktyczne.

Niezwykle owocna w zakresie poznania niekonwencjonalnych metod pracy z młodzieżą, okazała się współpraca z placówką BEIspielhaft z Berlina w osobach jej przedstawicieli Wojtka Rzepki i Daniela Brzywego.

Podsumowanie

Wieloletnie doświadczenie pedagogiczne i codzienna obserwacja w szkole, skłoniły nas do podjęcia próby aktywizacji młodzieży i „odczarowania” tej niekorzystnej, powielanej o niej opinii. Założony projekt realizujemy już od 9 lat, głównie w systemie poza lekcyjnym, w kolejnych grupach młodzieży szkolnej.

Stwierdzamy, że proponowane w projekcie formy aktywnego uczenia się sprawdzają się. Młodzież otwiera się, reaguje spontanicznie, bez zahamowań osobowościowych lub kulturowych, śmieiej inicjuje działanie w sytuacjach i zajęciach utrzymanych w konwencji koleżeńsko-zabawowej. Pozytywnie zakończone próby porozumienia się z niemieckimi kolegami, dowartościowują ich i zdecydowanie ośmielają do podejmowania kolejnych. Komfort zapewnia im także znajomość środowiska, zwyczajów, miejsc po których się poruszają. W efekcie zaczynają odczuwać wymierną korzyść wynikającą z umiejętności porozumienia się w języku niemieckim.

Cieszą nas widoczne zmiany u części współpracującej z nami młodzieży; rozbudzenie ciekawości świata, przejawy większej odpowiedzialności za to co robią, stają się bardziej otwarci na otoczenie.

Mamy swój niewielki udział w tym, że pewna liczba absolwentów studiuje już na niemieckich uczelniach. W wyniku nawiązanej współpracy z Urzędem Pracy w Pasewalku, nasi uczniowie kontynuują naukę w niemieckich szkołach zawodowych i technicznych.

Dzięki pozyskanym środkom finansowym i współpracy z wymienionymi w artykule instytucjami, udało się doprowadzić do sytuacji, w której udział w imprezach nie był uzależniony od sytuacji finansowej rodziców naszych uczniów. Szacujemy, że dzięki temu, w ciągu tych kilku lat, wszyscy nasi uczniowie mieli okazję wzięcia udziału w wybranym przedsięwzięciu.

Korzyści dotyczą wreszcie także nas, inicjatorów i wykonawców tego projektu. Byliśmy zobowiązani do nawiązywania licznych kontaktów z instytucjami oświatowymi, kulturalnymi tak w kraju jak i na terenie Niemiec, do zapoznania się z niezbędnymi przepisami organizacyjnymi, prawnymi i oświatowymi. Jesteśmy bogatsze o wiedzę i doświadczenie w prowadzeniu takiej działalności, która znacząco rozszerzyła nasze horyzonty pedagogiczne.

Cieszy nas to, co już udało się osiągnąć. Mamy jednak świadomość, jak wiele jeszcze przed nami.

Katarzyna Nowak
Małgorzata Lipińska

– nauczycielki języka niemieckiego w Zespole Szkół nr 13 w Szczecinie - Wielgowie

Zespół Szkół Rzemieślniczych

Aktywność przede wszystkim

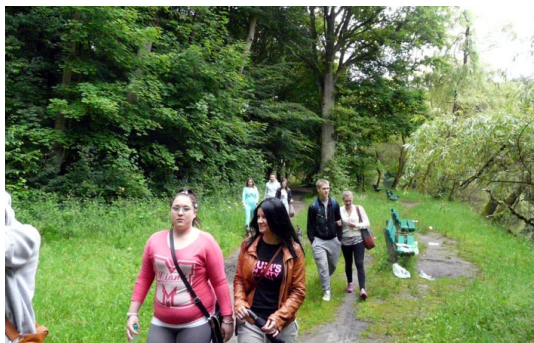
W Zespole Szkół Rzemieślniczych, w ramach lekcji i dodatkowych zajęć wychowania fizycznego, organizowane są liczne wycieczki. W ostatnim czasie – dla chętnych uczniów – odbyły się wycieczki miejskim szlakiem turystycznym Szczecina, trasami turystycznymi po Cmentarzu Centralnym, trasami turystycznymi wkoło malowniczego Jeziora Głębokiego. Celem tych spotkań i wędrowek jest zapoznanie młodzieży z historią, infrastrukturą oraz przyrodą Szczecina a także popularyzowanie wśród młodzieży aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego. Celem nadrzędnym jest uzmysłowienie młodzieży zalet brania odpowiedzialności za swoje zdrowie i kondycję.

Trudności jakie napotykam w organizowaniu tego typu zajęć to brak możliwości systematycznych spotkań oraz regularnego organizowania wyjazdów. Związane jest to z faktem, że uczniowie naszej szkoły są jednocześnie młodocianymi pracownikami i kształcą się w ramach zajęć praktycznych u pracodawców.

Uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach dzięki którym integrują się jako zespół i społeczność uczniowska.

Katarzyna Jankowska

– nauczyciel wychowania fizycznego
W Zespole Szkół Rzemieślniczych

Wyjścia edukacyjne poza teren szkoły

Cele edukacyjne:

- Stwarzanie warunków do uczestnictwa w kulturze oraz kształtowanie kultury życia codziennego.
- Wzbogacanie wiedzy o otaczającym świecie poprzez nawiązanie łączności ze sztuką i pogłębienie jej wpływu na codzienne życie.
- Udział w spektaklach teatralnych i poznawanie sztuk teatralnych.

Efekty edukacyjno-wychowawcze:

- poznanie wartości moralne i chce być wartościowym człowiekiem
- wyrażanie siebie podczas komunikowania się z rówieśnikami
- zna i stosuje formy dobrego zachowania
- integracja z grupą to budowanie więzi, kreowanie tożsamości.
- potrafi korzystać z oferty kulturalnej.

Funkcja internatu szkolnego, jako placówki opiekuńczo-wychowawczej polega na stworzeniu warunków wychowania rodzinnego i zaspokojeniu potrzeb wychowanka. Jako wychowawca z doświadczenia wiem, że korzyści dla młodzieży wynikających z pobytu w internacie jest wiele. Mieszkając w internacie młodzież nie musi dojeżdżać z daleka do szkoły i ma możliwość kontynuowania nauki. Dodatkowo wspólne życie w grupie i środowisku internackim uczy młodych ludzi samodzielności i zaradności życiowej, umiejętności społecznych niezbędnych w dzisiejszej rzeczywistości, sposobów spędzania wolnego czasu. Młodzież mieszkająca w internacie musi przestrzegać określonych zasad, norm społecznych. Wychowankowie pochodzący z różnych środowisk mogą dzięki oferowanym formom spędzania wolnego czasu podnieść swoją kulturę osobistą.

Uczestniczyli w wyjściach grupowych do Pałacu Młodzieży w Szczecinie na spektakle teatralne:

- „Wesele”
- „Alicja”
- „Maska śmierci szkarłatnej”
- „Sejm kobiet”

Odbyły się wyjścia z wychowankami do Zamku Książąt Pomorskich na spotkania, z aktorami: Beata Scibakówna, Ewa Dałkowska, Olgierd Łukaszewicz, Danuta Chudziaka, Konrad Pawicki w Szczecińskim Salonie Poezji.

Wychowankowie wzięli udział w Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Uzależnieniom „Profiliada” oglądając filmy: „Przytul mnie”, „Bejbi Blues”.

Zofia Tkacz

– wychowawca w internacie, nauczyciel bhp,
nauczyciel kontraktowy w Zespole Szkół
Rzemieślniczych w Szczecinie

Centrum Kształcenia Sportowego „Wyjazdowa szkoła przetrwania, czyli jak sobie radzić w sytuacjach zagrożenia”

Edukacja dla bezpieczeństwa to przedmiot, którego głównym celem jest wykształcenie umiejętności zachowania się w sytuacjach różnych zagrożeń takich jak: kolizje drogowe, pożary czy powodzie. Efektywne rozwijanie takich kompetencji umożliwiają zajęcia praktyczne, nauka poprzez działanie. Dlatego od kilku już lat uczniowie klas trzecich Gimnazjum z Oddziałami Sportowymi uczestniczą w swoistej szkole przetrwania. Uczą się jak radzić sobie w sytuacjach zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa. Są to lekcje niezwyczajne bo odbywają się daleko od szkoły.

Innowacyjny sposób realizacji zajęć edukacji dla bezpieczeństwa polega na udziale uczniów w wyjazdowych, praktycznych ćwiczeniach. Odbywają się one pod kierunkiem strażaków, ratowników WOPR oraz specjalistów z zakresu zarządzania kryzysowego. Ośrodkiem szkolenia, w którym udaje się skupić przedstawicieli różnych służb oraz zorganizować zajęcia w terenie jest „Szafir” w Moryniu. Tu, w czasie precyzyjnie zaplanowanego pobytu, gimnazjaliści poznają zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, zachowania w sytuacjach kryzysowych, bezpiecznego korzystania z akwenów wodnych oraz sposoby i środki gaszenia pożarów.

Zajęcia z zakresu ratowania życia ludzkiego prowadzą wykwalifikowani ratownicy medyczni oraz ratownicy WOPR. Uczniowie poznają wyposażenie apteczki R1, podstawowe zabiegi resuscytacyjne (BLS) oraz postępowanie w przypadku urazów narządu ruchu, ukąszenia, wstrząsu, wyziębienia, udaru słonecznego, zadławienia, krwawienia, utraty świadomości i innych. Szkolenie obejmuje ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem

fantomów, środków opatrunkowych oraz wyposażenia apteczki. Udzielanie pierwszej pomocy oraz układanie poszkodowanego w pozycji bezpiecznej odbywa się w trakcie szczegółowo zaplanowanych, realistycznych scenek ilustrujących konkretne obrażenia.

Zajęcia przygotowane przez strażaków opierają się na pokazach użycia sprzętu w sytuacji pożaru, kolizji drogowej lub skażenia chemicznego. Pokazy są inscenizacją najczęściej występujących zagro-

żeń pożarowych, np.: podpalen trawy i pożaru w kuchni. W czasie praktycznych ćwiczeń uczniowie mają okazję użycia sprzętu gaśniczego, np.: węży, gaśnic, kombinezonów ochronnych.

Strażacy i ratownicy medyczni prowadzą także szkolenia z zakresu ratownictwa drogowego - zachowania się w trakcie wypadku komunikacyjnego, udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków, wykorzystania apteczki podręcznej oraz zasad bezpiecznego poruszania się po drogach.

Zasady zachowania w sytuacjach kryzysowych oraz podstawowe informacje na temat Obrony Cywilnej uczestnicy zajęć poznają w trakcie praktycznych ćwiczeń oraz wycieczek. W czasie szkolenia dotyczącego skażenia uczniowie wykonują zadania w maskach gazowych i sprzęcie OP1. Zagadnienie negatywnych skutków powodzi analizują, opracowując rodzinne plany ewakuacji oraz przygotowując wały ochronne z worków z piaskiem.

Najbardziej spektakularnym punktem szkolenia jest ćwiczenie bezpiecznych zachowań nad wodą oraz akcji ratowania tonącego. Uczniowie poznają i wcielają w życie sposoby obracania tratwy, pozycję „help” i „clinch”, przeciwdziałanie panice, sposoby wzywania

pomocy na wodzie. Ćwiczenia odbywają się z wykorzystaniem łodzi motorowej, kajaków, wiosł, kamizelek asekuracyjnych, tratwy ratunkowej i kombinezonów. Wszystkie zajęcia uczniowie realizują w grupach, pod opieką wychowawców, trenerów i instruktorów. Ich zaangażowanie oraz wysoka frekwencja świadczą o atrakcyjności takiej wyjazdowej formy realizacji zajęć z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa. Trzeba też dodać, że każdy z wyjazdów do Morynia jest okazją do aktywnego odpoczynku, ponieważ uczniowie biorą udział w wycieczkach rowerowych, biegach na orientację i turniejach sportowych. Tradycją stało się także organizowanie Balu Gimnazjalisty w ośrodku „Szafir”.

Uczennica Liwia Wojtaszewska z klasy 3rd tak opisała swoje wrażenia:

„Wróciliśmy. Klasy: 3rc, 3rd, 3gw i 3gt. Po nocnych alarmach, kajakach, bieganiu w skafandrach, budowaniu tamy, zajęciach ze strażakami, uczestniczeniu w zjawiskowych pokazach strażackich, takich jak podpalanie oraz gaszenie auta, ratowaniu życia pod okiem ratowników i cudownym balu... Zmęczeni, ale i zadowoleni, pełni wiedzy po zajęciach z EDB. Każda godzina naszego pobytu w ośrodku „Szafir” była idealnie zaplanowana, nie brakowało nam wrażeń. W niedzielne popołudnie, po napisaniu testu, wszyscy z grymasem na twarzy wsiedliśmy do autokaru.

Uczniowie klas trzecich fantastycznie bawili się na zajęciach z instruktorami oraz ratownikami.

Tak właśnie wyglądały nasze trzy dni w Moryniu. Ale to trzeba przeżyć. Za rok zapraszamy wszystkich uczniów obecnych klas drugich gimnazjum. Gorąco polecamy”.

**Elżbieta Rudzka
Jolanta Opoń**

– nauczycielki CKS Szczecin

PP Nr 38 w Szczecinie Hej przygodo! Przedszkolaki na wycieczce

*„Trzeba ludzi uczyć w granicach
możliwie najszerszych,
nie tylko z książek czerpać mądrość,
ale z nieba, ziemi, z dębów i buków”*

Jan Amos Komeński

Dzieci w wieku przedszkolnym są niezwykle ciekawe świata, nowych zjawisk, przedmiotów, sytuacji. Zasób wiadomości i doświadczeń dzieci o otaczającej rzeczywistości jest jeszcze w tym wieku niewielki, dlatego też każda nowość jest dla nich przedmiotem zainteresowania. Wycieczka jest dla nauczyciela interesującą formą pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, ponieważ budzi ich entuzjazm i autentyczną radość, skutecznie angażuje w nauczanie dziecięce emocje i zmysły. Dzięki przeżywaniu wspólnej przygody dzieci zbliżają się do siebie, wyzwalają w sobie postawy opiekuńcze. Uczenie się w „żywych miejscach” umożliwia im pełne przeżywanie doświadczeń. Wyjścia poza przedszkole organizowane są w naszej placówce zwykle w powiązaniu z realizowanymi przez nauczycieli programami i przedsięwzięciami.

– „**Tęczowe ekoludki**” – to program własny z zakresu edukacji ekologicznej, którego główne cele to ukazanie i uświadomienie znaczenia piękna otaczającej nas przyrody, poznanie sposobów jej ochrony i ukształtowanie u dzieci postawy odpowiedzialności za najbliższe otoczenie przyrodnicze. Wycieczki i spacer do różnych ekosystemów stanowią jeden z filarów organizacyjnych realizowanego programu, który opiera się głównie na zapewnieniu dzieciom bezpośredniego kontaktu z przyrodą - m.in. przez osobiste przeżycia i aktywne działanie na rzecz przyrody. By zrealizować założenia programowe nawiązałyśmy współpracę z Edukacyjną Pracownią Przyrodniczą „Na Głębokim”. Dzieci uczestniczyły w kilku warsztatach przyrodniczych w pracowni i na terenie lasu - m.in. na tematy: „Fakty i mity z życia jeża”, „ABC dobrego zachowania w lesie”, „W poszukiwaniu wiosny”. Pani Izabela Grzana z pracowni „Na Głębokim” umożliwiła nam również uczestnictwo w autokarowej wycieczce nad Jezioro Szmaragdowe, podczas której dzieci wzięły udział w warsztatach „Z życia żab” i w akcji przenoszenia żab do jeziora pod hasłem „Żabi Patrol”. Przedszko-

laci poprzez uczestnictwo w tych wycieczkach wzbogaciły swój zasób wiedzy i doświadczeń o nowe ciekawe informacje i przeżycia. Z każdego pozaprzedszkolnego „spotkania z przyrodą” wracały zadowolone i pełne wrażeń. Początkowo odległość między przedszkolem a pracownią „Na Głębokim” wydała nam się dość znacząca i miałyśmy wątpliwości, czy uda nam się bezpiecznie dotrzeć na miejsce warsztatów. Z pomocą przyszli nam rodzice, dość licznie wspomagając naszą grupę swą obecnością na wycieczkach.

W odpowiedzi na zaproszenie Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska dzieciom z naszej placówki udało się zwiedzić Ekoport przy ul. Leszczynowej i zapoznać z ekologiczną ścieżką edukacyjną. Dzieci dowiedziały się jakie przedmioty można tam przywieźć. Wizyta w Ekoporcie wpłynęła z pewnością na zrozumienie przez dzieci konieczności przestrzegania norm ekologicznych – w tym przypadku – segregacji odpadów.

We współpracy z Centrum Informacji Turystycznej „Szmaragdowe-Zdroje” zorganizowałyśmy dzieciom wycieczkę do mieszczących się tam podziemi, stanowiących zimną noclegownię nietoperzy. Dzieci dowiedziały się o wielu ciekawostkach z życia nietoperzy, wzbogacając o nie swą wiedzę przyrodniczą. Oprócz licznych wycieczek na miejsce warsztatów dzieci z naszego przedszkola biorą udział w tzw. patrolach ekologicznych na terenie dzielnicy Pomorzany - m.in. w ramach ekologicznych akcji „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”. Mają one na celu ukształtowanie postawy odpowiedzialności za stan najbliższego środowiska przyrodniczego. Dzieci podczas patroli sprawdzają czystość osiedla, a w razie dostrzeżenia niedoskonałości – zbierają i segregują odpady, by teren wokół nas był piękny i czysty.

– „**Z kulturą za pan brat**” to przedsięwzięcie edukacyjne mające na celu wprowadzenie dzieci do aktywnego uczestniczenia w kulturze – kształtowanie postawy aktywnego odbiorcy i twórcy kultury. Wy-

cieczki do instytucji kulturalnych Szczecina są podstawą tego przedsięwzięcia, wpływając również pośrednio na rozwijanie dziecięcych zainteresowań, umiejętności i zdolności. Dzieci podczas wycieczek uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych Szczecina - w spektaklach teatralnych, seansach filmowych, wystawach muzealnych, koncertach muzycznych, a także poznają placówki kulturalne Szczecina takie jak: Muzeum Narodowe, Teatr Lalek „Pleciuga”, kino „Helios”, Zamek Książąt Pomorskich. Dzięki przedsięwzięciu „Z kulturą za pan brat” przedszkolaki wybierają o wiele częściej niż kiedyś aktywne formy spędzania czasu wolnego, podejmują chętnie aktywność artystyczną (teatralną, muzyczną, plastyczną), a także zachęcają swych bliskich do uczestniczenia w życiu kulturalnym Szczecina. Dzieci podczas wycieczek przechodzą również trening umiejętności kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych..

– „Poznajemy pracę ludzi różnych zawodów – chodzimy na wycieczki” – to przedsięwzięcie edukacyjne realizowane w naszym przedszkolu, mające na celu umożliwienie poznania pracy ludzi wykonujących różne zawody w trakcie bezpośredniej obserwacji. Ważne jest tu również kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej i budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym i technicznym. Dzieci w toku realizacji przedsięwzięcia poznały liczne zawody takie jak: krawcowa, fryzjer, kolejarz, żołnierz, introligator, drukarz, cukiernik, leśnik, strażak, sprzedawca, bibliotekarka. Odwiedziły wiele interesujących miejsc – m.in. jednostkę wojskową, pracownię krawiecką, zakład drukarski. Słownictwo dzieci znacznie wzbogaciło się o nowe zwroty, wyrazy związane z wykonywaniem różnych zawodów. Miały możliwość nawiązania życzliwych i bezpiecznych kontaktów społecznych w środowisku lokalnym. Obserwacja ludzi podczas pracy stanowiła bogate źródło informacji o życiu społecznym. Świeże przeżycia, spostrzeżenia zachęcały przedszkolaków do licznych zabaw tematycznych.

– „Szczecin - Mała Ojczyzna” – to przedsięwzięcie z zakresu edukacji regionalnej i patriotycznej mające na celu rozwijanie wiedzy o ich miejscu zamieszkania oraz kształtowanie przynależności społecznej. W jego ramach przedszkolaki rozwijały wiedzę o historii, przyrodzie, legendach, kulturze miasta, a także poznawały podczas wycieczek i spacerów zabytki, miejsca przyrody i kultury ważne dla Szczecinian. Dzieci podczas realizacji przedsięwzięcia uczestniczyły w wycieczkach do Muzeum Narodowego na Wałach Chrobrego, Fili Muzeum Narodowego – Muzeum Historii Szczecina, Muzeum Techniki i Komuni-

kacji, Parku Kasprowicza, Urzędu Miasta Szczecin, Zamku Książąt Pomorskich. Miały okazję brać udział w lekcjach muzealnych i bibliotecznych, konkursach plastycznych, spotkaniach z pracownikami miejskich instytucji tj. Biblioteki Miejskiej, Urzędu Poczтового, Remizy Straży Pożarnej, Książnicy Pomorskiej. Efektem przedsięwzięcia jest kształtowanie się postawy patriotycznej, rozwinięcie poczucia przywiązania i szacunku do naszego miasta.

Wyjście z budynku przedszkola i uczenie się dzieci w miejscach przyrody i kultury jest najskuteczniejszym sposobem rozwijania zainteresowań historycznych, kulturalnych, przyrodniczych. Uczenie się w naturalnych sytuacjach przebiega skuteczniej. Dzieci nie mają problemu z zapamiętywaniem wiedzy i umiejętności poznawanych, a co najważniejsze przeżywanych w ich środowisku naturalnym, przyrodniczym i miejskim. Wycieczki bogate są w liczne walory wychowawcze, gdyż dzieci mogą się sprawdzić w zakresie przestrzegania zasad kulturalnego zachowania w środkach komunikacji miejskiej i miejscach użyteczności publicznej. Uczą się kulturalnego sposobu porozumiewania się między sobą, zdobywają samodzielność, chętnie angażują się w działania.

*Lucyna Jaworska
Justyna Chrobak*

– *Przedszkole Publiczne Nr 38 w Szczecinie*

Przedszkole Publiczne 43 w Szczecinie

Wycieczka do lasu – spotkanie z leśnikiem

„Nie podziwiając przyrody, każdy staje się jakby uboższy, traci ważną dla człowieka wrażliwość”

Helena Bechlerowa

Człowiek jest nierozdzielnie związany z otaczającą go przyrodą, bez względu na to jaki ma do niej stosunek. Niezależnie od wieku, każdy z nas powinien nie tylko dbać o środowisko naturalne, ale także jak najczęściej przebywać na łonie natury. Spacerowanie w lesie lub na łące to doskonały czas na odprężenie, zregenerowanie sił i przybliżenie się do otaczającej nas przyrody. W naszym przedszkolu od zawsze staramy się pokazać dzieciom, że kontakt z przyrodą nic nie kosztuje, a jednocześnie przynosi wiele korzyści. Oczywiście nie poprzestajemy wyłącznie na prowadzeniu zajęć ekologicznych, dużo ważniejszy jest bowiem rzeczywisty kontakt z naturą. Dlatego też przedszkolaki spędzają dużo czasu na świeżym powietrzu – nie tylko w naszym ogrodzie, ale także na specjalnie organizowanych wycieczkach, takich jak choćby ta do najbliższego lasu w Dąbiu.

Realizując założenie wdrażania nawyków ekologicznych wśród dzieci, przede wszystkim w ramach autorskiego programu projakościowego z zakresu edukacji ekologicznej pt. „Ekologia też ma smaczek, wie to każdy przedszkolaczek”, odwiedziłam razem ze swoją grupą leśniczówkę w Dąbiu. Wcześniej, w celu zorganizowania wycieczki nawiązaliśmy współpracę z wydziałem lasów na naszym osiedlu.

Podstawowym celem naszej wycieczki było oczywiście uświadomienie dzieciom, że las jest domem wielu zwierząt i miejscem, w którym możemy spotkać przeróżne rośliny. Na miejscu czekała już na nas pani

leśnik, która pokazała przedszkolakom leśniczówkę i jej piękną okolicę. Przedszkolaki mogły się także dowiedzieć, jak ważna jest rola lasu dla wszystkich ludzi – dbanie o czystość i ciszę w tym szczególnym ekosystemie jest zatem w dzisiejszych czasach szczególnie niezbędne. Przedszkolaki zrozumiały, co należy robić, aby drzewa i zwierzęta leśne były szczęśliwe – w tym celu rozwiązywały zagadki o tematyce ekologicznej. Czas spędzony na łonie przyrody pomógł dzieciom się wyciszyć i odpocząć – spacerowały one po lesie, obserwowały okoliczne zwierzęta i rośliny przy pomocy lupy i lornetki, fotografowały przyrodę.

Spotkanie z leśnikiem połączyło ze sobą dwa ważne cele – efektywną edukację dziecka w zakresie ekologicznym oraz aktywny wypoczynek na łonie przyrody. Z moich dotychczasowych obserwacji wynika, że dzieci zdecydowanie lepiej i szybciej przyswajają praktyczną wiedzę – taką, którą mogą w choćby najprostszy sposób sprawdzić, doświadczyć. Taka forma nauczania jest zdecydowanie efektywniejsza i przyjemniejsza w odbiorze dla przedszkolaków. Na przykładzie wycieczki do leśniczówki, dzieci nauczyły się rozpoznawać okoliczne rośliny i zwierzęta, przyswoiły podstawowe zasady poprawnego zachowywania się w lesie, a także dbania o jego wygląd i bezpieczeństwo. Wszystko to odbyło się

w przyjemniej atmosferze, na dworze i podczas pięknej pogody. Ostatecznie zatem dzięki bezpośredniej obserwacji połączonej z werbalnym przekazem wiadomości dzieci nabrały przekonania, że niewłaściwe działania człowieka wpływają negatywnie na rośliny i zwierzęta leśne, natomiast odpowiedzialne, rozsądne postępowanie człowieka wpływa korzystnie na leśne środowisko. Wizyta w dąbskiej leśniczówce uświadomiła również przedszkolakom i ich rodzicom jak ważne są dla nas informacje o naszym najbliższym otoczeniu, o potrzebach roślin i zwierząt, taka profesjonalna wiedza na temat lasu pomaga człowiekowi umiejętnie współżyć ze środowiskiem przyrodniczym. Wycieczka do lasu dostarczyła przedszkolakom z pewnością wielu niezapomnianych wrażeń.

Danuta Rodzeń

„SPOTKANIA EDUKACYJNE W EKOPORCIE”

Ekologia jest jednym z ważniejszych elementów edukacyjnych w naszym przedszkolu. Jako nauczycielka staram się nie tylko uświadamiać dzieciom w jaki sposób dbać o środowisko, ale także przekazywać im tę wiedzę w jak najbardziej praktyczny sposób. W związku z tym, aby podjęte działania edukacyjne przynosiły jak największe efekty, okresowo organizujemy wycieczki do szczecińskich miejsc związanych z ochroną środowiska naturalnego. W ten sposób przedszkolaki mogą w praktyce poznać podejmowane działania proekologiczne w swoim najbliższym otoczeniu, a zdobytą wiedzę teoretyczną poprzeć zdobywanym doświadczeniem. Tego rodzaju formy pracy są zatem skuteczniejsze, niż nawet najlepiej przeprowadzone zajęcia w placówce przedszkolnej.

13 maja 2015 r. dzieci z Przedszkola Publicznego Nr 43 „Smyk” z grup „Czarodziej” i „Tygryski” wzięły udział w warsztatach edukacyjnych zorganizowanych

w ramach projektu pt. „SPOTKANIA EDUKACYJNE W EKOPORCIE” realizowanego przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Szczecin.

Przedszkolaki wraz z paniami nauczycielkami odwiedziły dwa szczecińskie ekoporcie – miejsca, w których poznały zasady gospodarki odpadami w powiązaniu z ochroną środowiska naturalnego. W pierwszym ekoporcie na ul. Księżnej Anny przedszkolaki otrzymały specjalne maski ochronne i zwiedziły halę, w której segregowane są wszystkie szczecińskie śmieci. Dzieci mogły z bliska ujrzeć cały proces recyklingu i odzyskiwania surowców wtórnych. W drugim ekoporcie na ul. Leszczynowej korzystając ze ścieżki edukacyjnej maluchy dowiedziały się jak długo rozkładają się poszczególne odpadki. Przedszkolaki wzięły także udział w warsztatach z artrecyklingu pt. „Jak z niczego stworzyć coś pięknego”, w czasie których wykonały różne zwierzątka m. in. nietoperze, motylki, gąsienice, posłużyły im do tego rolki po papierze i inne surowce wtórne. W dalszej części wycieczki dzieci odwiedziły park leśny w Zdrojach, jezioro Szmaragdowe o raz schron z okresu II Wojny Światowej, w którym obecnie zamieszkują nietoperze. Przedszkolaki mogły dzięki temu poznać warunki w jakich mieszkają te zwierzęta. Na zakończenie, wszyscy podziwiali panoramę naszego miasta z polany widokowej.

Danuta Rodzeń

– nauczycielka PP 43 w Szczecinie

Przedszkole Publiczne nr 27 w Szczecinie

„Autokarem do Ekoportu”

W piękny i słoneczny, majowy piątek prawdziwym autokarem dzięki uprzejmości i organizatorowi wycieczki Urzędowi Miasta Szczecina, Wydział Utrzymania Czystości i Porządku, pojechaliśmy grupą trzylatków do „Ekoportu” w Szczecinie. Jego prawdziwa nazwa to ; Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Brzmi dumnie! Ma ponad 8 tysięcy metrów kwadratowych, czyli jest 10 razy większy niż każdy z sześciu pozostałych. Daje również możliwość rozładunku ciężkich materiałów

z dwóch poziomów. Przygotowana została również specjalna rampa, która ułatwia rozładunek. Nowym elementem jest także ścieżka edukacyjna. Ustawiona została wiata ze stołami, ławkami, tablicami edukacyjnymi a także tablicą interaktywną. Jest to miejsce przeznaczone dla nauczycieli oraz uczniów, którzy będą uczestniczyć w zajęciach z ekologii.

W drodze do „Ekoportu” przez okno autokaru dzieci podziwiały coraz to nowsze miejsca naszego miasta od Wałów Chrobrego, Baszty Siedmiu Płaszczy, Fabryki Czekolady aż po budowę szybkiego tramwaju w naszym mieście. Zainteresowanie regionem, odczuwanie przywiązanie do rodzinnego krajobrazu jest bardzo ważne w życiu młodego człowieka, który w niedalekiej przyszłości będzie pełnić funkcje obywatelskie w swojej „małej ojczyźnie”, a jednocześnie będąc obywatelem świata. Przypomnieliśmy sobie również nazwę naszego miasta i nazwę naszej pięknej rzeki „Odra”.

Kształtowanie świadomości o środowisku powinno rozpoczynać się jak najwcześniej, ponieważ wtedy wychowanie dla poszanowania roślin i zwierząt będzie efektywne i przyniesie oczekiwane rezultaty w postaci właściwego rozwoju i kształtowania prawidłowych zachowań wobec przyrody. Wiedza na temat ochrony i kształtowania środowiska powinna uwrażliwiać młode pokolenie na ochronę przyrody i środowiska oraz uświadamiać jej ważność i istotę, aby w przyszłości mogło ono wybrać jak najlepsze sposoby ich rozwiązywania.

Celem edukacji ekologicznej w przedszkolu powinno być:

- uświadomienie, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe. Wszystko, co jest potrzebne człowiekowi do życia, czerpie on ze środowiska,
- podjęcie próby pogłębienie wiadomości na temat roślin i zwierząt żyjących na Ziemi,
- kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody poprzez zajęcia edukacyjne,

- kształtowanie umiejętności racjonalnego korzystania z zasobów przyrody poprzez założenie kącika przyrodniczego w sali danej grupyo wprowadzenie czystych technologii, oraz utylizacji odpadów poprzez uczenie od najmłodszych lat segregacji podstawowych odpadów do pojemników w odpowiednim kolorze,

- kształtowanie własnego „ja” w harmonii ze środowiskiem,

- rozwijanie aktywnych form wypoczynku na łonie natury, zabawy na placu przedszkolnym, przypomnienie dzieciom, że miejsce kwiatów czy trawy jest w ziemi i nie mogą one żyć bez niej.

Te cele wynikają również z programu edukacji ekologicznej dla dzieci w wieku przedszkolnym, jaki prowadzi w swojej placówce.

Po dojechaniu na miejsce zwiedzaliśmy teren. Pani , pracownik „Ekoportu” pokazywała nam wielkie tablice z kolorowymi rysunkami , a na nich mądre rady o tym, jak powinniśmy segregować odpady. I tak na przykład butelki plastikowe wrzucamy do...żółtego pojemnika a papier do niebieskiego. Dzieci dzieliły się swoją wiedzą na temat oszczędzania prądu czy wody. Bardzo ładnie segregowały papier, plastik, zużyte baterie. Dowiedzieliśmy się jeszcze, że butelki ze szkła rozkładają się 4000 lat. Po obejrzeniu ciekawych tablic zostaliśmy zaproszeni na krótki odpoczynek, po którym rozpoczęliśmy pracę plastyczną. Z rolki po papierze toaletowym powstawały piękne motyle, a z butelki plastikowej już w przedszkolu wykonaliśmy wspaniałe „świnki skarbonki”. Zostaliśmy jeszcze nagrodzeni za mądre odpowiedzi pieczętą Ekoportu. Takie zajęcia na świeżym powietrzu dobrze wpływały na dotlenienie organizmu a witamina „D” z pewnością miała swój dobroczynny wpływ na odpoczynek po powrocie. Fajna była ta wycieczka. Na pewno wrócimy tutaj w przyszłym roku szkolnym.

Kamila Insadowska

– nauczyciel wychowania przedszkolnego
Przedszkole Publiczne nr 27 Zagajek
w Szczecinie

Nauka poprzez działanie

Okres przedszkolny w życiu dziecka to czas kształtowania jego osobowości, nabywania różnorodnych umiejętności i doświadczeń, a przedszkole jest miejscem, gdzie te umiejętności i doświadczenia się zdobywa. Jak powszechnie wiadomo najszybciej i najefektywniej uczymy się poprzez działanie, dlatego każde przedszkole powinno umożliwić dzieciom poznanie świata poprzez organizowanie wycieczek, wyjść edukacyjnych oraz spotkań z ciekawymi ludźmi.

Młodsze dzieci będące u progu swojej edukacji są ciekawe świata, chętnie zdobywają wiedzę i nowe umiejętności, a zadaniem nauczyciela jest im to umożliwić. Bardzo dobrą okazją do rozwijania tej ciekawości są właśnie spacer i wycieczki. Celem organizowania spacerów jest głównie zapewnienie dzieciom pobytu na świeżym powietrzu. Wycieczki natomiast mają na celu wzbogacanie wiadomości, kształtowanie pojęć, rozwijanie procesów poznawczych - spostrzegania, uwagi, procesów myślowych - porównywania oraz analizy i syntezy. Zetknięcie się dzieci z nowym, ciekawym środowiskiem wpływa na rozwój mowy - wypowiadania się i stawiania pytań. Przyczynia się do wyrobienia właściwego stosunku do otoczenia i odczuwania jego piękna.

W Przedszkolu Publicznym Nr 3 w Szczecinie wycieczki organizowane są głównie przez nauczycieli poszczególnych grup, często przy współpracy z rodzicami. Organizację i program wycieczki dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb dzieci, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności. Najwięcej wyjść poza teren przedszkola odbywa się do parków, lasów miejskich oraz miejsc związanych z ekologią i propagujących dbanie o przyrodę, a także do miejsc użyteczności publicznej, takich jak: muzea, teatry, wystawy, kina, itd. Organizowane są również wycieczki do miejsc, w których dzieci mają możliwość poznać różne zawody oraz miejsca pracy. W tym celu dzieci z naszego przedszkola co roku odbywają wycieczki do takich miejsc jak: Edukacyjna Pracownia Przyrodnicza nad Jeziorem Głębokie, Centrum Informacji Turystycznej nad Jeziorem Szmaragdowym, Park Kasprowicza, Zamek Książąt Pomorskich, Muzeum Narodowe, Muzeum Techniki i Komunikacji, Teatr Lalek Pleciuga, Filharmonia, hala Azoty Arena, siedziba Remondis, Ekoporty, itp. Odwiedzamy także regularnie komisariaty policji, siedzibę Straży Pożarnej, teren Jednostki Wojskowej, budynek Poczty Polskiej, lokomotywnię na Wzgórzu Hetmańskim i wiele innych miejsc, w których dzieci mogą poprzez doświadczenie realizować Podstawę Programową.

Celem takich wyjść, oprócz zdobywania wiedzy jest wdrażanie do umiejętnego zachowania się w miejscach publicznych, poszanowania przyrody, propagowanie kultury, a także rozwijanie szacunku dla każdego człowieka, bez względu na to jaki zawód wykonuje. Systematycznie przeprowadzane spacer i wycieczki oprócz budzenia zaciekawienia pięknem przyrody kształtują równocześnie właściwy stosunek do otaczającego nas świata, a także są powiązaniem teorii z praktyką.

Wycieczki i spacer przyjął również rozwojowi fizycznemu dzieci. Nawet podczas krótkiego spaceru dzieci stają się bardziej odporne na zmieniające się warunki atmosferyczne. Wycieczki sprzyją kształtowaniu czynnych postaw wobec zdrowia i bezpieczeństwa własnego i innych. Dzieci uczą się bezpiecznego poruszania po swoim mieście, a także korzystania z transportu miejskiego.

W kwietniu najmłodsza grupa z naszego przedszkola odbyła swoją pierwszą wycieczkę autokarową do Ekoportu na ulicy Leszczykowej w Szczecinie. Głównym celem tego wyjazdu było przybliżenie tematyki gospodarki odpadami w powiązaniu z ochroną środowiska. Ale oprócz tego dzieci dowiedziały się po co w ogóle powstają takie miejsca jak Ekoporty, a także nauczyły się wykorzystywać różne materiały podczas zajęć z artrecyklingu. Była to wycieczka od początku do końca zorganizowana przez nauczycielkę grupy, ale często zdarza się, że większy wkład w organizację ma rodzic dziecka. Tak było między innymi w przypadku zwiedzania lokomotywni na Wzgórzu Hetmańskim, gdzie pracował dziadek jednej z dziewczynek z grupy. Dzięki temu dzieci miały możliwość przejechać się pociągiem ze stacji Szczecin Główny do stacji Szczecin Wzgórze Hetmańskie, każdy mógł usiąść w kabine maszynisty, a także wcielić się w rolę konduktora.

Spacer i wycieczki dają dzieciom wiele korzyści, do których możemy zaliczyć: widoczną radość, spontaniczność, ciekawsze wypowiedzi, większą wiedzę, lepszą sprawność fizyczną oraz odporność. Ale przede wszystkim dla takiego małego poszukiwacza wycieczki są oknem na świat i lekcją, którą prawdopodobnie zapamiętają do końca życia.

Marta Michalak

nauczyciel mianowany w Przedszkolu Publicznym Nr 3 w Szczecinie

Kampania „Mam kota na punkcie mleka” z wizytą w Szczecinie

O tym, jak ważne jest kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych wśród dzieci oraz roli programów edukacyjno-informacyjnych w tym obszarze mówili organizatorzy kampanii „*Mam kota na punkcie mleka*” podczas wizyty w Szczecinie. Na spotkanie, które odbyło się 13 kwietnia w Studiu Kimama, zostali zaproszeni przedstawiciele szczyńskich mediów oraz uczniowie szkół, które przystąpiły do programu.

Poniedziałkowe przedpołudnie było okazją do przyjrzenia się rezultatom kampanii, której celem jest zachęcenie uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych do spożywania mleka i jego przetworów. Ponad dwa lata intensywnych działań prowadzonych w jej ramach zaowocowały znakomitymi wynikami: na zaproszenie do programu odpowiedziało blisko 2330 szkół i 258 000 dzieci, w tym 74 placówki i 10 432 uczniów z województwa zachodniopomorskiego.

Mleko w liczbach

W Polsce produkuje się nieco ponad 12 mld litrów mleka rocznie¹. Choć pod tym względem zajmujemy 4. miejsce w Unii Europejskiej², spożycie mleka w naszym kraju jest niemal

o połowę mniejsze niż średnia unijna i wynosi około 206 litrów na osobę rocznie³. Jest jednak powód do optymizmu: z rezultatów badań w zakresie spożycia mleka przeprowadzonych wśród uczniów szkół biorących udział w programie „*Mam kota na punkcie mleka*” wynika, że wzrosła zarówno częstotliwość, z

jaką młodzi Polacy sięgają po produkty mleczne, jak również wiedza o wartościach odżywczych mleka i jego roli w diecie. Już ponad 80% dzieci uczestniczących w programie uważa, że dieta zawierająca nabiał to sposób na utrzymanie dobrej formy. Niemal połowa z nich w tym celu codziennie sięga po mleko, zaś trzy czwarte odwiedza stronę kampanii, by poszerzyć swoją wiedzę o produktach mlecznych. – Rezultaty badań świadczą o tym, że mleczna edukacja przynosi konkretne efekty. Dzieci są coraz bardziej świadome tego, w jaki sposób powinny się odżywiać. Cieszy nas, że ta wiedza przekłada się na ich faktyczne wybory żywieniowe i w codziennym uczniowskim jadłospisie coraz częściej goszczą produkty z nabiałowej rodziny – podkreśliła **Marta Jemieljańczuk** z Polskiej Izby Mleka.

Na rolę prawidłowych nawyków żywieniowych uwagę zwróciła Anita Jeziorska, dietetyk oraz ekspert programu „*Mam kota na punkcie mleka*”. – Dobrze zbilansowana dieta, bogata w niezbędne składniki odżywcze, witaminy oraz minerały, to podstawa prawidłowego rozwoju. Jednym z najbardziej wartościowych jej elementów są produkty mleczne. Ich regularne spożywanie to znakomity sposób na dostarczenie organizmowi łatwo przyswajalnego wapnia, wysokiej jakości białka, witamin z grupy B, a także A i D – wyjaśniła. Zdaniem ekspertów z Instytutu Żywności i Żywienia, aby pokryć dobowe zapotrzebowanie na wapń, dzieci powyżej 10. roku życia powinny sięgać po 3-4 porcje nabiału dziennie. – Jedną porcją to, przykładowo, szklanka mleka lub kefiru, kubeczek jogurtu albo dwa plasterki sera żółtego – wylicza **Jeziorska**.

Dzieci z mlekiem za pan brat

Na uczniów zaproszonych do udziału w Mlecznych Lekcjach czekał Kot Mleczysław oraz doświadczeni animatorzy, którzy poprowadzili interaktywne zajęcia według scenariusza łączącego edukację z zabawą. Grając w specjalnie przygotowaną Mleczną Grę planszową, rozwiązując rebusy i tworząc mleczny komiks dzieci dowiedziały się, jakie cenne składniki odżywcze kryją się w produktach nabiałowych, a także dlaczego warto „mieć kota na punkcie mleka” podczas komponowania codziennej diety. Na koniec każdy uczestnik zajęć mógł przez chwilę zmienić się

w małego artystę, ozdabiając kubek na mleko według własnego pomysłu. Przez cały czas wysiłkom uczniów kibicował Mleczystaw. W finale spotkania sympatyczny bohater mlecznej kampanii wręczył dzieciom dyplomy i pozował z nimi do pamiątkowego zdjęcia.

O programie

Celem programu „*Mam kota na punkcie mleka*” jest edukowanie odbiorców w zakresie zasad racjonalnego żywienia oraz roli mleka i produktów mlecznych w diecie. Projekt obejmuje działania informacyjne skierowane do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, ich rodziców oraz nauczycieli z całego kraju. Trzyletnia kampania, prowadzona przez Polską Izbę Mleka oraz Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka, jest współfinansowana ze środków Unii Europejskiej, Rządu Polskiego oraz Funduszu Promocji Mleka.

Kontakt dla mediów

Biuro prasowe programu „*Mam kota na punkcie mleka*”:

Iga Krysa

tel.: (+48) 795 573 500

e-mail: krysa@mamkotanapunkciemleka.pl

Polska Izba Mleka:

Marta Jemieljańczuk

tel.: (+48) 85 674 73 29

e-mail: kampania@izbamleka.pl

O Polskiej Izbie Mleka

Polska Izba Mleka (PIM) jest największą organizacją branży mleczarskiej w Polsce. Została utworzona z inicjatywy spółdzielni i zakładów mleczarskich oraz firm z nimi współpracujących. Liczy ponad 70 członków, a wśród podmiotów zrzeszonych znajdują się największe firmy mleczarskie i związane z branżą mleczarską. Głównym celem PIM jest współpraca członków i partnerów Izby na rzecz rozwoju i promocji polskiego mleczarstwa zarówno w Polsce, jak i zagranicą.

O Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka (PFHBiPM) została utworzona w 1995 roku. Jest organizacją niezależną, dobrowolną i samorządną. Zrzesza ponad 9 200 członków skupionych w 18 związkach regionalnych hodowców bydła i producentów mleka oraz w Polskim Związku Bydła Simentalskiego i Krajowym Związku Hodowców Czerwonego Bydła Polskiego.

1. Dane IERiGŻ.

2. Dane Eurostat za 2013 r., http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Milk_and_milk_product_statistics

3. Dane GUS i obliczenia IERiGŻ.

Czy wiecie, że 25 maja obchodzimy Światowy Dzień Mleka? Z tej okazji rozpoczynamy kolejne konkursowe zmagania w ramach programu „*Mam kota na punkcie mleka*”.

Nasz nowy konkurs polega na stworzeniu scenariusza obchodów Dnia Mleka, który uczniowie zrealizują w swojej szkole, a następnie udokumentowaniu go w formie filmu lub zdjęć z wydarzenia. Do wykonania zadania potrzebne będzie zaangażowanie całej klasy i umiejętność współpracy w zespole. Olimpiada wiedzy o mleku, mleczne targi, czy zawody w jedzeniu mlecznych smakołyków – to tylko nieliczne propozycje wspólnej zabawy. Na klasy, które zorganizują najciekawsze mleczne święto w swojej szkole, czekają wspaniałe nagrody!

Zgłoszenia konkursowe można nadsyłać do 10 czerwca. Regulamin i szczegóły konkursu dostępne są na stronie: <http://www.mamkotanapunkciemleka.pl/zawartosc/konkurs-zrobmy-mleku-urodziny>.

Szczeciński Program Edukacji Wodnej i Żeglarskiej „Morze przygody – z wiatrem w żaglach”

Czy znasz swoje miasto... Quiz wiedzy o Szczecinie

Najmłodszy uczestnicy Szczecińskiego Programu Edukacji Wodnej i Żeglarskiej stanęli do pojedynku na temat naszego miasta Szczecin. Tradycyjnie już Przedszkole Publicznej Nr 65 organizowało quiz wiedzy, w którym podopieczni Oddziału Przedszkolnego z SP 11, Przedszkola Nr 20 oraz grupa gospodarzy wykazali się dużą wiedzą na temat Szczecina, jego zabytków, ale również z wiedzy żeglarskiej i morskiej.

Miłą niespodzianką był występ absolwentek Przedszkola, dziś uczennic Szkoły Muzycznej 1st., które dla nas zagrały na flecie poprzecznym i skrzypcach...

Rozśpiewane Zdroje...

Już po raz XVI odbył się Konkurs Piosenki Żeglarskiej i Szantowej „Zdroje 2015”.

Jest to najstarszy „szantujący” w Szczecinie, międzyskolny konkurs w którym uczestniczą zespoły i soliści ze szkół podstawowych i gimnazjalnych. Tym razem – w sobotni poranek, 25 kwietnia – o zwycięstwo konkurowało 14 wykonawców i 10 zespołów.

Dla wszystkich wykonawców i zwycięzców, i ich opiekunów, były dyplomy i upominki, ufundowane przez organizatorów i sponsorów, m.in. przez Urząd Miasta oraz Radę Osiedla Zdroje. Przegląd otworzyła i podsumowała dyrektor ZS 1 Małgorzata Wierzba, a jego organizatorem było jak zwykle Szkolne Koło Edukacji Morskiej, z opiekunkami Izabelą Matejko ...

Na zakończenie wszyscy opiekunowie na scenie zaśpiewali „Gdzie ta keja...”.

Sezon Żeglarski 2015 rozpoczęty

Na przystani Jacht Klubu AZS 9 maja 2015 odbyła się inauguracja Sezonu Żeglarskiego w obecności między innymi Marszałka Województwa **Olgierda Geblewicza** i zastępcą Prezydenta **Krzysztofem Soską**. Inaugurację otworzył Komandor Klub AZS **Witold Zdrojewski**, banderę zaś podnieśli przy dźwiękach Mazurka Dąbrowskiego żeglarze - studenci z Akademii Morskiej. Prezes ZOZZ **Zbigniew Zalewski** podsumował krótko osiągnięcia i sukcesy minionego sezonu. W 2015 roku obchodzimy 70 Lecie Żeglarstwa Polskiego na Pomorzu Zachodnim. Z tej okazji ZOZZ ufundował medale, które zostały wręczone zasłużonym działaczom żeglarskim. Medal taki został wręczony **Danucie Kopacewicz**, matce chrestnej jachtu *Dar Szczecina*.

Druga inauguracja miała miejsce godzinę później w Centrum Żeglarskim, gdzie odbyło się klubowe otwarcie sezonu w asyście młodych żeglarzy. Po podniesieniu bandery mali żeglarze z Przedszkola Nr 27 „Żagielek” zaprezentowali się w morskim tańcu. Dyrektor Centrum Żeglarskiego **Łukasz Pundyk** wręczył Srebrną Odznakę CŻ Kapitanowi **Mieczysławowi Ircha** związanemu z programem Edukacji Wodnej i Żeglarskiej. Otwarcie sezonu zakończył występ zespołu szantowego „*Majtki Bosmana*” i ognisko.

Sezon rozpoczęty, na wszystkich chętnych czekają jachty i woda.

Ludomir Mączka w Alei Żeglarzy

W sobotę 16.05.2015r. uczestnicy Koła Edukacji Wodnej i Żeglarskiej Pałacu Młodzieży na jachcie s/y Zryw popłynęli na Wały Chrobrego. Na Bulwarze Piastowskim miała się odbyć uroczystość odsłonięcia tablic upamiętniających obecność dawnego i obecnego żeglarstwa w Szczecinie. Licznie przybyłych gości i mieszkańców Szczecina powitał Prezydent Miasta Piotr Krzystek.

Pierwszą tablicę – Stettiner Yacht Clubu odsłonił przybyły z Lubeki, obecnej siedziby klubu, jego komandor **Wolf-Rudiger Grohmann**, któremu został wręczony okolicznościowy grawer ton przedstawiający obecną Marinę Gocław, była siedzibą Stettiner Yacht Clubu przez prezesa ZOZZ – **Zbigniewa Zalewskiego**. Druga tablica JK „Gryf” Ligi Morskiej została odsłonięta przez **Elżbietę Marszałek**, natomiast trzecią tablicę poświęconą jachtowi s/y Maria, odsłonił **Aleksandra i Andrzej Kocewiczowie**.

Przy dźwiękach szant Jerzego Porębskiego odsłonięty został pomnik żeglarza, znanego ze swej „włóczęgi” po morzach i oceanach **Ludomira Mączki** zwanego „*Ludojadem*”. Uroczystości tej dokonali **Dariusz Stolle**, jego członek rodziny oraz długoletni przyjaciel Ludka **Wojciech Jacobson**. Dzięki wysiłkom i zaangażowaniu państwa Kocewiczów z Mariny Camping obok pomnika przy nabrzeżu stała jego ukochana „*Maria*”, na której przepłynął wiele mil morskich, zwiedzając różne zakątki świata.

„Cudze chwalicie swego nie znacie”

Konkurs zorganizowany 30.04.2015 r. przez SKEM SOSW Nr 2 obejmował wiedzę o naszym mieście. Często jest tak, że znamy odległe miejsca, a niewiele wiemy o naszym Szczecinie. Tematem konkursu były „*Tajemnice Morskiego Szczecina*”. Do rywalizacji oprócz gospodarzy zgłosiły się SKEM-y GM27, GM Katolickiego i Pałacu Młodzieży. Uczestnicy rozwiązywali test wiadomości odpowiadając na pytania: nad jaką rzeką unosi się jedyny w Europie zwodzony most kolejowy, czyją patronką była Sedina – pomnik wizytówka przedwojennego Szczecina, jakie tajemnice kryją Wały Chrobrego?

Nie zabrakło również pytań typowo żeglarskich i morskich: dlaczego maszt statku Konstanty K. Maciejewicz stanowił tester kandydata na marynarza, jakie ożaglowanie nosi szkuner, od kiedy Polska bierze udział w regatach wielkich żaglowców. Uczestnicy konkursu musieli się również wykazać znajomością węzłów żeglarskich. Zadaniem specjalnym było ułożenie zwrotki piosenki na melodię szanty „*Morskie opowieści*” i zaprezentowanie jej. Dodatkową atrakcją był pokaz mody, przygotowany przez gospodarzy konkursu, uczennic klasy krawieckiej. W wyniku rywalizacji wygrał **SKEM SOSW Nr 2**, II miejsce zajął **Pałac Młodzieży**, III miejsce **GM Katolickie**. Był to ostatni konkurs dla gimnazjalistów w tym roku szkolnym. Teraz tylko woda, żagle i wiatr. 25 maja rozpoczynamy „małe regaty” TTSR z Kłajpedy do Szczecina na jachtach „*Dar Szczecina*” i „*Zryw*”. 30 maja wyrusza wyprawa do Narwiku na S/y Stary. Natomiast „*Fryderyk Chopin*” wraz z reprezentacją Szczecina płynie na „duże regaty” TTSR 2015.

Wszystkich chętnych zapraszamy na rejsy.

Jolanta Gałęzowska

28 kwietnia tego roku Pałac Młodzieży w Szczecinie świętuje swoje 65-lecie.

Tego dnia w Hali Opery na Zamku o godz. 18:00 odbędzie się widowisko „Wyspa Piotrusia Pana”, przygotowane z okazji Jubileuszu. Kilkanaście pałacowych pracowni połączyło siły (łącznie ponad 140 wykonawców!) i przygotowało wielki spektakl na motywach powieści J.M. Barrie'go. Pomysłodawcą widowiska, autorem scenariusza, a także reżyserem jest Marcel Mroczek – były uczestnik Pracowni Teatralnej, a obecnie nauczyciel Pałacu Młodzieży. Będzie śpiew, muzyka, taniec i oczywiście gra sceniczna. Wszystko, czym żyje na co dzień placówka.

Szczeciński Pałac Młodzieży jest pierwszą w Polsce placówką wychowania pozaszkolnego. Powstał w 1950 roku z inicjatywy działaczy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Życie placówki przez 57 lat związane było z czterema budynkami przy Al. Wojska Polskiego, do których uczęszczało w pierwszym roku działalności ok. 300 osób.

1 września 2008 roku Pałac Młodzieży otworzył swoje podwoje w nowej siedzibie przy Al. Piastów 7. Budynek, do którego przeniesiono Pałac, jest obiektem wpisanym na listę zabytków Szczecina i ma własną, ciekawą historię. Początkowo mieściła się tu szkoła średnia dla chłopców a w okresie powojennym Szkoła Podstawowa Nr 8 (do 2002 r.) i Gimnazjum Nr 4 (do 2007 r.).

Przeniesienie wszystkich pracowni z czterech wolnostojących budynków do jednego gmachu było ogromnym przedsięwzięciem. Wiązało się z przystosowaniem wielu pomieszczeń do specyficznych potrzeb poszczególnych pracowni. Zdecydowana większość została zaadaptowana do nowych celów.

Zmiana miejsca stworzyła nowe perspektywy rozwoju placówki. Pomogła w zintegrowaniu działań poszczególnych pracowni, a usytuowanie w centrum miasta stworzyło możliwości pozyskania szerszego kręgu odbiorców.

Obecny Pałac Młodzieży – Pomorskie Centrum Edukacji w Szczecinie jest placówką oświatową, z której oferty korzysta rocznie około 1500 stałych uczestników, w 27 pracowniach, a ponad 40.000 osób spotyka się na różnorodnych imprezach ciekawie spędzając czas wolny.

Oferta placówki skierowana jest do różnych grup wiekowych. 3 i 4-latki mogą korzystać z codziennych zajęć w Akademii Edukacji Przedszkolaka, dzieci i młodzież w wieku szkolnym rozwijają swoje pasje i zainteresowania w pracowniach artystycznych (m.in. muzyczna, gitarowa, wokalna, muzyki etnicznej, taneczna, teatralna, plastyczna, ceramiczna), naukowo-technicznych (pracownia fotografii i grafiki cyfrowej, modelarstwo), sportowych (karate, szachy), turystyki i rekreacji (pracownia turystyczno-ekologiczna) oraz Edukacji Morskiej. Wykwalifikowana kadra pomaga „rozwinąć skrzydła” i uwierzyć w siebie każdemu, kto przychodzi na zajęcia.

Co roku w czasie ferii i wakacji, uczniowie szkół podstawowych korzystają ze specjalnie przygotowanej na ten czas oferty półkolonii, która cieszy się nieustannie powodzeniem.

Pałac Młodzieży to nie tylko zajęcia dla dzieci i młodzieży, ale również koncerty, spektakle, konkursy i przeglądy miejskie, wojewódzkie, ogólnopolskie. To również cykliczna impreza SOBOTA W PAŁACU, dla dzieci w wieku przedszkolnym, która cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Skupia najmłodszych mieszkańców Szczecina, którzy mają okazję zobaczyć Pałac Młodzieży od kulis. Wielu z nich powraca tutaj w kolejnych latach, stając się uczestnikami zajęć.

We współpracy ze szczecińskim oddziałem Związku Literatów Polskich w Pałacu organizowane są również wieczory literackie, na których króluje poezja autorów nie tylko ze Szczecina i okolic.

W szczecińskim Pałacu Młodzieży działa również biblioteka, z której zbiorów korzystają już najmłodsi uczestnicy z Akademii Edukacji Przedszkolaka. W jej zbiorach znajdują się książki dla dorosłych i dla dzieci. W 2007 roku w strukturze Pałacu Młodzieży pojawiło się Centrum Zasobów Języka Angielskiego, którego zadaniem jest pomoc nauczycielom języka angielskiego. Centrum dysponuje wieloma różnorodnymi materiałami przydatnymi do pracy z dziećmi – książkami, poradnikami metodycznymi, podręcznikami, słownikami itp. Ponadto w Centrum odbywają się szkolenia i warsztaty, podczas których nauczyciele mogą poznawać nowe metody nauczania i doskonalić swoje umiejętności dydaktyczne.

Szczeciński Pałac Młodzieży to placówka nowoczesna i otwarta na potrzeby mieszkańców, o czym świadczy ogromne zainteresowanie, z jaką spotyka się nasza oferta.

Warto wspomnieć, iż PM-PCE jest wydawcą od 19 lat **Miesięcznika Pedagogicznego „Dialogi”**.

 65 lat
Pałacu Młodzieży
1950 - 2015

W obiektywie Iwony Sarnickiej

65 lat
Pałacu Młodzieży
1950 - 2015

W obiektywie Iwony Sarnickiej

